

VILNIS

LIETUVIŲ LIAUDIES LAIKRAŠTIS
LITHUANIAN NEWSPAPER
3116 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608
Telefonas: [312] 842-7325

VOLUME LX Nr. 26

JAN 6 - 1981 KETVIRTADIENIS, GRUODŽIO [DECEMBER] 25, 1980

KAINA 25 c.

KASDIEN

STATE HISTORICAL SOCIETY
OF WISCONSIN

REIKALAS VERČIA APIE T. LIETUVĄ TURĖS VERŽTI DIRŽUS "LAISVĖS" JUBILIEJUS

Dažnai tenka girdėti nuomonę, jeigu kas yra gera JAV didžiajam bizniui, tai yra gera ir visai šaliai. Jeigu taip, tai JAV blogi popieriai. Kaip visas svietas žino, daugnacionalinės JAV monopolijos prakišo Vietnamą, Laosą, Kambodžią, Angolą, Mozambiką, Rodeziją, Etiopiją, Nikaragvą, baigia prakišti Salvadorą ir daugiau neišsivysčiusių šalių. Gi tuo tarpu Japonijos kapitalas lipa ant kulnų, Kinijoje rinka neužtikrinta, Indija rodo špygą, Europos bendros rinkos šalys irgi.

Todėl nė truputį nenuostabu, kad Reagano patarėjas R. Allen laikraščiui "Washington Post" pareiškė, kad "Tarybų Sąjunga yra didelė valstybė, ir ji turi didžiules gamtos išteklių atsargas. Mes—už taikią prekybą".

Reikalas verčia žmogų realiai pagalvoti apie JAV didžiojo biznio bėdas.

.....

Angliškoje didžiojoje spaudoje retai tenka užtikti kokią žinią ar komentarą apie Tarybų Lietuvą. O jeigu kai kada ir pasitaiko, tai esti pristatoma taip, kaip dabar Lenkijos įvykius—viskas iškreipta, apversta aukštyn kojomis.

Pažangiojoje spaudoje yra kitaip. Štai laikraščio "Daily World" lapkričio 25 dienos laidoje telpa nemažas straipsnis, kaip Lietuvos imonėse pakankamai yra darbo ir netgi stinga darbininkų.

Pavyzdžiu straipsnio autorius ima pasikalbėti su Kauno sintetinio šilko fabriko darbininku Jonu Baužiu. Darbininkas Jonas Baužys papasakoja, kaip buvo buržuazijos valdymo metais, kai Lietuvoje buvo 70,000 bedarbių, ir kaip yra dabar.

.....

R. Reaganas ir jo patarėjai chorū gieda, kad naujosios respublikonų administracijos svarbiausiu uždaviniu bus—šalies vidaus ekonomiką sutvarkyti. O kaip ji ją tvarkys. Klausantis R. Reagano ir jo patarėjų komentarų, kas-ne-kas, bet darbo liaudis turės pusėtinai suveržti savo diržus. Kiek duodasi suprasti, ir socialinio aprūpinimo programa bus siaurinama, ir švietimas, ir Social Security programa ir kitos, sunkiai liaudies iškovotos programos.

Didžiajam bizniui, atrodo, bus kitaip. Jau atvirai kalbama, kad turės būti sušvelninti taršos įstatymai, pramonininkai bus paliuosuoti nuo daugelio valdžios patvarkymų mokesčių ir t. t.

Žinoma, dar sunku pasakyti kaip bus, bet kalbos apie būsimą valdžią prastos gyvenantiems iš savo algu,

HAPPY NEW YEAR

Laikraščio skaitytojams, bičiuliams ir bendradarbiams kaip čia Amerikoje, taip ir Lietuvoje linkime laimingų Naujų 1981 metų, kad jie būtų taikos, tautų draugystės metai, nešantys pasauliui "detente, pažangą ir demokratiją.

Visiems linkime daug saulėtų dienų, sveikatos ir geriausios nuotaikos per visus metus.

"VILNIS"

Apie žaliajį Lietuvos rūbą—miškus

Buržuazinės Lietuvos ir fašistinės okupacijos žaizdos miškui ne taip greitai gyja. Ne dėl to, kad medžių kamienuose dar dažnai sutinkama kulku ir skeveldrų. Yra svarbesnių faktorių. 1939 m. pagrindinio kirtimo bižė (18 milijonų kietmetrių) buvo iškirta 9-10 metų į priekį, fašistiniai okupantai 1942-1944 metais iškirto ir išvežė į Vokietiją 10 milijonų kietmetrių medienos. Lietuvos KP CK ir respublikos Ministrų Tarybos rūpesčiu ir pàrama, besaikiai nunio o ypač esantiems skurdžių armijoje.

.....

Senatorius Charles Percy išvykdamas į Maskvą viešai prašeko, kad respublikonų užsienio politikoje garsiosios prez. Carterio "Žmogaus teisės" negros pirmuoju smuku. Tokios pat nuomonės ir kiti respublikonai.

Vadinasi, tai kas, kad Argentinoje, Paragvajuje, Hondure ir kitur žmogaus teisės mindžiojamos, bile tos šalys palankios JAV monopolijoms ir imperialistiniams siekiams.

Prez. Carteris irgi mažai kreipė dėmesio, kad Salvadore žmogaus teisių nėra nė šešėlio, arba Haiti respublika bei Pietų Afrika—buvo priimtinos ir vertos Amerikos paramos. O kai iš viso žmogaus teisės bus padėtos į šalį, tenka įsivaizduoti kokia bus užsienio politika—diktatūroms ir reakcinėms šalims remti be jokio pasiaiškinimo.

.....

"Vilnies" broliškas laikraštis "Laisvė" kitais metais balandžio mėnesį minės savo 70-ąsias metines. Laikraščio darbuotojai ruošiasi prie iškilmingo minėjimo, kviečia kaip "Laisvės" skaitytojus, taip visus pažangius Amerikos lietuvius prisidėti prie šio minėjimo. Todėl, kiek kuris išgalime pasveikinkim laisviečius ir palinkėkime jiems daug energijos ir sėkmės ilgus metus laikraštį leisti, nes kaip "Vilnis", taip "Laisvė" nepavduojami Amerikos pažangiams lietuviams laikraščiai. S. J. Jokubka

koti miškai buvo atkurti. 1959-1960 metais buvo pradėta kirsti pagal projekto numatytas normas.

Miškai respublikoje jauni. Jiems tik—45 metai. 30 procentų užima jaunuolynai, 48 procentų pusamžiai, 12.6—priebrestantieji, 9.4 procento—brandūs ir perbrandę. Taigi dar toli tas laikas, kada kasmet iš vieno hektaro bus kertama tiek, kiek priauga. Nors norinčių tai daryti atsiranda ir dabar.

Šiuo metu respublikoje yra 1 milijonas 984 tūkstančiai hektarų miškų ir miškingumas 27.6 procento. Medelynuose spygliuočiai sudaro 62.4, kietieji lapuočiai—2.9, minkštieji lapuočiai—34.7 procento. Daugiausia Lietuvos miškuose pušies—43.9, beržo—21.3, eglės—18.5, juodalksnio—5.4, drebulės—5.1 procento. Medelynų struktūra ne tokia jau gera, kokią ją norėtų matyti vartotojai. Tad miškininkų uždavinys ją atkakliai ir nuosekliai gerinti.

Dabar Lietuvoje miškas vertinamas ne tik savo mediena. Per labai trumpą laiką padidėjo jo vertė kitais požiūriais. Vis didesni miškų ūlotai priskiriami nacionaliniams parkams, įvairios paskirties draustiniais, poilsiniams ir kitų kategorijų miškams, kuriuose medienos

gamyba sumažėja. Todėl miškininkai privalo atsižvelgti į naujus miško uždavinius ir negali jų ignoruoti. Ryšium su tuo ūkininkavimas miškuose darosi vis sudėtingesnis. Jis reikalauja naujų žinių, apdairios organizacijos, melės miškui, gamtai, tvirtos valios, pasišventimo savo specialybei.

Valstybinėje miškų apsaugoje dirba apie 490 girininkų ir meistru, daugiau kaip 1,800 eigulių. Dirbama glaudžiai bendradarbiaujant su gamtos apsaugos draugijomis, medžiotojų ir žvejų organizacijomis.

Poilsiautojų srautas į gamtą didėja, ir niekas nesiruošia jį varžyti.

Bet miškininkams, gamtos apsaugos darbuotojams, kartu su vietinėmis Liaudies deputatų tarybomis, per kolektyvus, mokyklas, jaunimo organizacijas būtina pasiekti, kad kiekvienas žmogus gamtoje, miške elgtųsi taip, kaip gamtos aplinkos mylėtojas ir gerbėjas. Kretingos miškų ūkio gamybinio susivienijimo Palangos, Sventosios, Klaipėdos bei Kuršių Nerijos miško parko, Nidos, Juodkrantės, Smiltynės, Preilos girininkijos atlieka didelį darbą, prižiūrdamos bei stiprindamos kopas. Jų priežiūrai skiriamas didelis dėmesys. S.

VILNIS

Lithuanian Peoples Bi-weekly

Published bi-weekly, Thursday, except when preceded by a Holiday, by the Workers Publishing Association, Inc.
Subscription rates in United States: one year \$10.00, six months \$5.50; Chicago \$12.00, 6 months \$6.50; Canada \$15.00, 6 months \$8.00; foreign countries \$15.00, 6 months \$8.00.

3116 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608 Phone 842-7325

Second-class postage paid at Chicago, Illinois

Jungtinės Valstijos gavo vėjo

Neseniai įvyko Amerikos valstybių organizacijos (OAS) užsienio reikalų dešimtas metinis susirinkimas pasitarti apie savitarpio santykius ir kitais klausimais, liečiančiais jas. Jau seniai tarp Lotynų Amerikos valstybių ir Jungtinių Valstijų vyksta trynimasis, bet koks šį kartą buvo nesutarimas, tokio niekad anksčiau nebuvo. Pasak stebėtojų, kas šiame susirinkime vyko, prieš kelerius metus niekaip nebūtų įvykę. Jungtinės Valstijos gavo tokios piktos kritikos, ko vargiai tikėjosi.

Ypač smarkiai buvo kritikuojama už JAV monopolijų plėšikavimą Lotynų Amerikoje. Buvo prieita netgi prie to, kad būtų priimta Ekvadoro pasiūlyta rezoliucija, reikalaujanti JAV monopolijas susilaikyti nuo Lotynų Amerikoje plėšikavimo gamtos turtų. Pasiūlymui entuziastingai pritarė Colombia, Kosta Rika, Meksika, Peru ir kitos šalys.

Nemaža vėjo Jungtinėms Valstijoms davė ir Venecuelos užsienio reikalų ministras Jose Alberto Zambrano. Jis reikalavo, kad būtų pertvarkyta Amerikos šalių savitarpio santykių struktūra. Jis storai savo kalboje žymėjo, kad tarp Amerikos šalių neturi būti nė vienos šalies, kuri jaustųsi turinti teisę kištis į kitos šalies vidaus reikalus. Taipgi reikalavo, kad būtų panaikinti barjerai, per kuriuos Lotynų Amerikos gaminiai negali pasiekti rinkos Jungtinėse Valstijose.

Panamos užsienio reikalų ministras Carlos Ozore irgi pasipiktinęs atvirai rėžė Jungtinėms Valstijoms už vienšališką JAV elgesį vykdamas susitarimą dėl Panamos kanalo. Jis rimtai išpėjo, kad toks JAV elgesys ateityje gali sukelti sunkių padarinių Amerikos šalių savitarpio santykiuose.

Tačiau daugiausia Jungtinės Valstijos vėjo gavo už "žmogaus teisių" politiką. Visa eilė delegatų JAV "žmogaus teisių" politiką išvadino veidmainyste. Girdi, Jungtinės Valstijos prisistato kaip "žmogaus teisių" gynėjos, bet tuo pačiu metu remia diktatūrinę šalį tokias kaip Salvadoro chunta, negarbingus Čilės, Haiti, Urugvajaus ir Paragvajaus režimus.

Komentatorių nuomone, Jungtinės Valstijos iš susirinkimo išėjo Lotynų Amerikos šalių izoliuotos taip, kaip niekad anksčiau.

Derybos negali būti iš "jėgos pozicijų"

Illinois respublikonų senatorius Charles H. Percy, būsimas senato užsienio reikalų komiteto pirmininkas, buvo nuvykęs į Maskvą pasitarti ir išsiaiškinti JAV-TSRS santykius. Ir iš spaudos pranešimų duodasi suprasti, kad ši jo kelionė nebuvo tuščia: išsišnekėjo su Brežnevu, Gromyku, Ustinovu ir kitais atsakingais TSRS vadovais.

Parvykęs namo, nors nieko naujo jis nepasakė, bet jo pareiškimai per spaudą, televiziją ir radiją visgi buvo Amerikos liaudies dėmesio centre. Jo pareiškimai, kad TSRS pasiruošusi bile kada sėstis su JAV už derybų stalo deryboms už abiejų šalių savitarpio santykių gerinimą, už ginkluotės mažinimą ir pan., nėra jokia naujiena. Visas svietas žino, kad TSRS už tautų sambūvį, už įtempimo mažinimą, už taiką per nusiginklavimą. Tačiau senatoriaus tvirtinimai, kad TSRS už derybas ir joms pasiruošusi, ne vienam reaktininkui nušluostė nosį, kad TSRS kelia grėsmę Jungtinėms Valstijoms, ruošiasi karui.

Išrinkto prez. R. Reagano patarėjai ir jis pats irgi už derybas su TSRS. Bet už kokias derybas! Kaip Reagano patarėjas užsienio politikos klausimais R. Allen anądien pažymėjo laikraščiui "Washington Post", girdi, "Reagano vyriausybė remis strateginės ginkluotės apribojimo procesą, bet, deja, aplinką, susijusią su Reagano pažiūra į strateginės ginkluotės apribojimą, žymiu mastu nulėmė rinkiminės kalbos. Tai reiškia, kad SALT procesas bus visiškai atmestas". Vadinasi, už derybas—viską pradėti iš naujo.

Turint galvoje JAV užsienio reikalų politikos filosofiją, kad derybos turi būti iš "jėgos pozicijų", nereikia nė komentaru, kad supratęs, kaip Reaganas remis strateginės ginkluotės apribojimą, kaip tarsis su TSRS. Rinkiminės kampanijos metu jis mušėsi į krūtinę, kad karinis biudžetas bus didinamas, Amerika ginkluosis. Beabejo, ginkluosis, kad gaitų tartis dėl strateginės ginkluotės apribojimo iš "jėgos pozicijų". Nežiūrint Tarybų Sąjungos gerų norų susitarti, tokios derybos, kokioms ruošiasi JAV, vargu ar ką gero galės duoti. Derybos strateginei ginkluotei apriboti turi būti lygiateisės, rimtos, be grasinimų partneriui. Kitaip iš jų niekas negali išeiti, o tik gali būti pasistūmėjimas dar prie didesnio ginklavimosi.

TRUMPAI

— Ekvadoro parlamentas užgrybė piktą protesto rezoliuciją, nukreiptą prieš prez. Carterio administraciją dėl to, kad JAV paskelbė boikotą Ekvadoro tuna žuvis.

2

— Senato energetikos komiteto pirmininkas sen. Henry M. Jackson mano, kad ryšium su Irano-Irako karu, netrukus už galoną gazolino prisieis mokėti \$1.90, o gal ir daugiau.

DIENOS TEMOMIS

GERAS ĮSTATYMO PROJEKTAS

Daugelis dar atsimenam, kaip didžiosios depresijos metais iš bedarbių, nebeišgalinčių mokėti už namus ipotekų (mortgage) buvo atimami namai ir kitokie daiktai už neišmokėjimą skolų. Dabar visa tai irgi kai kur pradeda kartotis, ypač Mičigano valstijoje autopramonės apimtuose nedarbo rajonuose. Kaip praneša laikraštis "Daily World",

apie 200 tūkstančiams bedarbių jau išsibaigusios nedarbo kompensacijos ir kitokie benefitai. Jiems jau grasina bankai ir kitos skolinimo įstaigos atimti namus, automobilius ir kitką, pirktą išsiskolėjimo sąlygomis.

Valstijos kongresmanai Perry Bullard (D-Ann Arbor) ir David Evans (D-Mt. Clemens) paruošė valstijos seimeliui įstatymo projektą, pagal kurį turėtų būti draudžiama iš bedarbių atimti namą ar kitką už išsiskolinimą. Šio įstatymo projektui remti valstijos bedarbiai ir darbininkai ruošiasi masinei demonstracijai pavasariop valstijos sostinėje.

GAUSĖJA DARBE SUSIŽEIDIMAI

Nors yra įstatymas darbovietėse apsaugojimui darbininkų nuo susižeidimų bei nelaimingų atsitikimų, bet vis tiek darbe sužeidimų ir nelaimingų atsitikimų gausėja.

Kaip praneša Darbo departamentas, 1979 metais darbe nuo nelaimingų atsitikimų mirė 4,950 darbininkų, o tai yra 10 procentų daugiau, negu 1978 m. Tuo tarpu susižeidimų buvo 4,590, arba 6.1 procento daugiau, negu metais anksčiau.

Nežiūrint kad darbininkams darbe darosi vis nesaugiau, didžiojo biznio vadinamasis Roundtable reikalauja, kad kongresas drastiškai pakeistų Clean Air aktą ir kitus įstatymus, apsaugojančius darbininkus nuo nelaimingų atsitikimų darbe. Jeigu jiems pavyktų kongresmanus prikalbėti, būtų žymiai

Juoda naktis virš Bolivijos

Užgriebusi Bolivijoje valdžią, karinė chunta dabar tvirtina, kad šalyje ramu. Tačiau į pasaulio spaudą iš Bolivijos pogrindžio patenkantys pranešimai ir liudytojų pasakojimai piešia kitą vaizdą.

Teroras Bolivijoje sėjamas sąmoningai, pažymi Ispanijos žurnalas "Cambio-16" ir pateikia žodžius vidaus reikalų ministro pulkininko Arses Gomes, kuris pareiškė, kad teroras—"tai psichologinė akcija" palaužti netgi mintį pasipriešinti.

Žurnalas rašo apie suimėnėjimus, bausmes be teismo ir persekiojimus. "Nuo 9 valandos vakaro iki 7 valandos ryto, kol trunka kraupi komendanto valanda, Boliviją apima baimė. Kas vakarą kariškiai, sukarintos gaujos ir pučo diena paleisti kriminaliniai nusikaltėliai gauna neribotą teisę šaudyti kiekvieną gyvą būtybę".

Kruvinais susidorojimais "numaldė" kalnakasius, atsisakiusius kasti alavą tiems, kurie sutrypė valstybės konstituciją. Žuvo šimtai šachtininkų.

Reakcinė kariauna siekia likviduoti Bolivijos darbininkų centrą

sumažintas darbo inspektorių skaičius ir kiti patvarkymai darbovietėse nuo susižeidimų bei nelaimių, sukeliančių darbininkams mirtį.

KADA BUS GALAS?

Prez. Carteris, kol nebuvo išrinktas prezidentu, rinkėjams tvirtino ir davė žodį, kad jis ginklavimuisi biudžetą sumažins nuo \$5 iki \$7 milijonų. Bet kaip greitai tapo išrinktas prezidentu, taip greitai pradėjo karinį biudžetą didinti, o apleisdamas prezidento tarnybą pareikalavo, kad būtų padidintas net iki \$154.7 milijono.

Tarytum jau astronomiška suma. Bet kur tau! Atstovų butas nutarė, kad biudžetas turėtų būti padidintas iki \$157.5 milijono, o senatas dar daugiau užsimojo—padidinti iki \$161.1 milijono. O kiek dar padidins atėjusi Reagano administracija į valdžią su savo senatoriais, vilkai žino.

Vieton, kad mažinti infliaciją karinio biudžeto mažinimu, ji didinama, žmonėms pragyvenimas sunkinamas. Ir kada tam bus galas?

NATO SAJUNGININKAI NENORI KLAUSYTI

Senato gynybos reikalams apričiųjų pakomitečio narys sen. W. Proxmire kongresui papasakojo, kad Jungtinėms Valstijoms su NATO sąjungininkais nelabai kas. Girdi, dauguma Vašingtono nenori klausyti, atsisako savo karines išlaidas didinti trimis procentais taip, kaip Vašingtonas reikalauja.

Pavyzdžiui, Vakarų Vokietija aiškina, jog nepajėgė savo karines išlaidas padidinti trimis procentais, Olandija tesutinka padidinti 1.5 proc., Danija galvoja karinių išlaidų didinimą užšaldyti trejiems metams, Belgija irgi nepajėgsianti, Italija dėl infliacijos siutėjimo greičiausia irgi atsisakys nuo šių išlaidų didinimo. Britanijos finansų ministerija rekomenduoja savo valdžią susilaikyti.

Kad Turkija ir Portugalija kooperuotų, irgi netenka laukti, senatorius Proxmire pasakojo.

(ADC), kalnakasių profsąjungos federacija, kitas darbo žmonių organizacijos.

Chunta ketina pakeisti profsąjungų organuose tikruosius darbo žmonių atstovus, kurių daugelis dabar vargsta kalėjimuose, savais paklusniais valdininkais. Kandidatūras parenka darbo ir vidaus reikalų ministerijos.

— Bolivija sukurs savo demokratiją,—tvirtina generolas Garsia Mesa. Aišku apie kokią "demokratiją" kalbama.

Tačiau demokratinių, pažangių jėgų pasipriešinimas toli gražu nepalaužtas.

Nors kariškiams pavyko palaužti ginkluotą pasipriešinimą, režimas negali rasti socialinės atramos,—rašo Brazilijos laikraštis "Jornal do Brasil".—Netekęs politinės ir socialinės paramos, režimas valdo tik jėga.— jkb.

— Kanada panaikino Tarybų Sąjungai grūdų embargo, kurį buvo pradėjusi spaudžiant prez. Carteriui.

Vilnis, 1980 gruodžio 25

SVEIKINAME GARBINGĄ JUBILIATĄ

„Tėviškės“ draugijos pirmininkui, dimisijos generolui majorui Pranui Petroniui š. m. gruodžio 3 d. sukako 70 metų. Per tuos jo gyvenimo metus įvyko neužmirštamų istorinių įvykių, kuriuos pergyveno lietuvių tauta. Ypatingai atmintini 1940 m., kai Lietuvoje atkurta Tarybų valdžia, paskui—sunkūs, tačiau pergalingi Didžiojo Tėvynės karo metai, didžiulėmis permainomis socialiniame gyvenime pažymėtas pokaris, išpūdingi pasikeitimai respublikos liaudies ūkyje, žmonių gyvenime vyksta ir dabar.

Tie visai tautai svarbūs gyvenimo reiškiniai puikiai atsispindi garbingo jubilato Prano Petronio turtinroje biografijoje. Visuomet su liudimi—taip trumpai charakterizuojamas jo kelias, visų pirmiausia nueitas Tarybinės Armijos karių gretose. Šio žmogaus rūpestingumą, jautrumą, pasiryžimą padėti gerai pažįsta ir mūsų pažangioji lietuviška išeivija.

Pranas Petronis—komunistas, LKP CK narys, LTSR Aukščiausios Tarybos deputatas, daugelio visuomeninių organizacijų vadovas ar aktyvus narys. Pastaruosius keturis metus jis yra Lietuvos kultūrinių ryšių su tautiečiais užsienyje „Tėviškės“ draugijos pirmininkas. Šiandien skaitytojams pateikiame keletą epizodų iš jubilato veiklos su išeivija, kuriuos mums atsiuntė Pranas Karlonas.

„Vilnius“ redakcija

1. Prie kabineto durų

— Eikit, eikit!—ragina sekretorė svečią,—priims, eikit!—tačiau svečias vis dar betrepsi šiapus durų—nesusigauo, ar gerai suprato žodžius. „Tėviškės“ pirmininkas—ne tik pirmininkas, dar ir generolas. Ko gero, sekretorės žodžiuose svarbiausia ne tiesioginė jų prasmė.

Tokie epizodai prie šitų durų ne retas dalykas. Paskui, nieko kito nesulaukęs žmogus praveria storas duris ir labai atsargiai prakiaša pro jas galvą.

— Ar galima?—paklausia.

— Prašome, prašome,—kviečia svečią pirmininkas. Jis tuoj pat palieka kitus darbus ir jau sodina svečią prie staliuko. Netrukus išgirsti, kai juokiasi. Be gyvo, sodraus, kartais gerokai pagrūdinto humoro Prano Petronio dar nepažino nė vienas „Tėviškės“ draugijos svečias.

2. Susirūpinimas

— Kaip galvoji?—pasiteiravo Pranas Petronis,—ar tie mano raštai padėjo kam nors iš tautiečių susimastyti. Aš galvoje turiu tuos, kurie nusiteikę prieš socialistinę Lietuvą tik todėl, kad yra apgauti, apmeluoti, kad nepažįsta jos.

— Nežinau,—sakau.

— Hm,—kažkodėl susirūpino žmogus,—ir kaip jiems geriau padėjus?

— Kitos dienos rytą parodė didžiulį rašinį vienam jo pažįstamam emigrantui, kurį pažinojo ir prisimena dar nuo buržuazinės Lietuvos kariuomenės laiku.

Pažiūrėjau į gausiai prirašytus lapus ir buvo aišku, kad viena abejonė atrito—pirmininkas tiki kad šitaip gali padėti. O dar aiškiau buvo, kad laišką baigė rašyti kažkada apie vidurnaktį.

Vilnius, 1980 gruodžio 25

3. Laiškai

Nijolė „Tėviškėje“ ne naujokė. Dirba mašininke. Spausdinti tenka visokiausių raštų, tačiau dažniausia ant jos staliuko guli ta pačia rašysena prirašyti laiškai.

— Kieno, jei ne generolo?—sako Nijolė,—būna dienų, kai po 15 laiškų parašo.

Prisimenu: kovo 8-ją „Tėviškės“ ir „Gimtojo krašto“ vyrai, sveikindami kiekvieną moterį, Nijolei taip padainavo:

Oi nerašyk, generole,
Tiek daug margų, ilgų laiškų—
Jų atspausdinti nespės Nijolė...

Ir pasveikinimu ir daina norėta būti linksmiems, bet teisybė, kad per šiuos keletą „Tėviškėje“ darbo metų Pranas Petronis parašė tūkstančius laiškų mūsų tautiečiams. Kartais pajuokauja:

— Per visą gyvenimą tiek jų neparašau, kiek dabar per vienerius metus.

4. Kai gerai ir nelabai...

— Mūsų generolas gali užmiršti pasisveikinti, bet...

Tas „bet“ ypatinai didelis, kai prasideda vadinamasis svečių sezonas... Pasisveikinti, beje, jis neužmiršta, tačiau po to tuojau pasipila klausimai, ar pasirūpinta svečių maitinimu, nakvyne, ar jie patenkinti, kokia nuotaika, ar ko neprašo... Nėra smulkmenos, kuria nepasidomėtų, kuri nerūpėtų pirmininkui.

Kai viskas gerai—pirmininkas šypsosi.

Kai kas nors ne taip—pirmininkas niaukiasi, o netrukus išgirsti, kad jau pats tvarko „įstrigusius“ reikalus.

5. Jei nori sugrįžti

Rečiau, bet pasitaiko ir taip.

Pirmininkas išlydi svečią, tačiau atgal iš savo kabineta nesiskubina. Užėina pas pirmą pasitaikiusį darbuotoją ir jo sodrus balsas dar būna sodresnis.

— Tai va... Sugrįžti nori. Žmogau mielas, jau gyvenk ten, kur gyveni—ten prilipęs, prisitaikęs, ipratęs, dar duonos turi. Gyvenk gi. Jis, mat, galvoja, kad čia, Lietuvoje, jam patys kepti karveliai ir burną skris. Tik kramtyk juos!

Kartą kažkas iš mūsų atsiliepė:

— Tegu grįžta. Mes gal nesuprantame, koks didelis ir negailestingas daiktas—Tėvynės ilgesys.

— Tegu grįžta!—atkartojo žodžius pirmininkas. Ir vėl:—tegu grįžta! Sugrįžti gal ir nesunku. Bet supraskite: čia kitas gyvenimas, kiti visuomenės reikalavimai, ir, pagalvokite, kaip nelengva persiorganizuoti, socialiai adaptuotis.

Pirmininkas turi daug argumentų, atkalbėdamas norinčius grįžti į Tarybų Lietuvą. Ir kai jų klausai, būtinai pagalvoji, kad toks klausimų sprendimas turi labai daug žmogiškumo. Reakcingosios išeivijos politikai, sulaukę vieno kito panorusio pasilikti „laisvajame pasaulyje“ oi, oi, kaip garsiai ir triukšmingai dūdon papučia.

Pranas Petronis pataria: žmogau, sugrįžti, žinoma, gali, bet dar pagalvok, dešimt kartų pamatuok ir tik tuomet daryki, kaip rodo galva.

6. Apie giminių globą

Pasitaiko, kad svečias suserga.
— Et, velniai! Privašino! Mano-

te, kad ne taip? Irgi, mat, geradariai—puola barti pirmininkas tautiečio gimines, kurie kažkur toli, net ir neįtaria, kad „Tėviškėje“ jiems toks dėmesys.

— Žinokite: kur pasisuksite, visi jus vaišins. Kiekvienas stengsis būti vaišingesnis už kitą. Žinoma, neišlenkti stikliuko—nuodėmė, bet ir nesidrovėkite: vykite toliau nuo savęs tokius mielaširdinguosius.

Taip Pranas Petronis išpėja svečią, kuris jau susiruošęs pavažiuoti, kur gimė, kur augo. Klausio, tačiau daugiau dėkoja, kad „Tėviškės“ draugijos rūpesčiu jo viešnagė Lietuvoje užtruko ar atsirado galimybės nuvažiuoti tolesnius Lietuvos kelius.

Švedijoje įvyko internacionalinis vakaras

[Sutrumpintas]

„Tegyvuoja proletarinis internacionalizmas!“, „Už taiką, tautų saugumą ir bendradarbiavimą!“, „Darbas, taika ir socializmas!“—su tokiais šūkais įvyko Švedijos sostinės palydovė Uplands Visby mieste internacionalinis vakaras, skirtas Didžiosios Spalio socialistinės revoliucijos 63-osioms metinėms.

Vakarą organizavo Švedijos darbininkų partija—komunistai, Švedijos ir Tarybų Sąjungos draugijų sąjunga, Čilės politinių emigrantų Švedijos Pablo Nerudos draugija, kitos šalies pažangiosios organizacijos.

Didysis Spalis, pasakė kalbėdamas susirinkusiems, Švedijos komunistinės jaunimo sąjungos pirmininkas Ulfas Brendstermas, įkvepia mūsų dienomis tautas kovai prieš imperializmo priespaudą. Tai rodo, pasakė jis, pergalės, kurias laimėjo pastaraisiais metais Vietnamo, Kambudžijos, Angolos, Mozambiko, Nikaragvos, Afganistano tautos prieš imperializmo ir reakcijos jėgas. Pirmosios pasaulyje socialistinės valstybės istorinis patyrimas padeda mums šiandien kovoti už taiką, demokratiją ir socializmą, pasakė U. Brendstermas.

Vakaro koncertinę dalį pradėjo jaunimo ansamblis iš Suomijos, kuris dainavo politines dainas, jų tarpe—garsiąją „Bandjera rosa“, entuziastingai sutiktą žiūrovų.

Po to į sceną išėjo Lietuvos TSR valstybinio akademinio liaudies dainų ir šokių ansamblio „Lietuva“ solistai, dalyvaujantys TSRS dienų Švedijoje renginiuose. Ir kaip visada aidint karšties plojimams skambėjo visame pasaulyje garsi „Kalinka“.

Čilės politinių emigrantų Švedijoje vardu atminimo dovanas ir raudonus gvazdikus, aidint audringiems susirinkusiųjų plojimams, įteikė lietuvių artistams Pablo Nerudos draugijos atstovas.

Jis pabrėžė, kad Didysis Spalis nušviečia šiandien kryptingą Čilės liaudies kovą prieš fašizmą. Sėkmingas komunizmo kūrimas Tarybų Sąjungoje teikia mums didžiulį džiaugsmą ir duos mums jėgų jovoje prieš karą, fašistinę chuntą,

už demokratijos atkūrimą mūsų šalyje. **Iš „Komjaunimo tiesos“**

Amazonės "sapnas ir veiksniai"

— Kartais lietuviškųjų nacionalistų "didvyriškos" tarpusavio kovos iš tiesų pasiekia neregėtą aštrumą ir taip puikiai apibūdina jų dalyvius, kad galima juokais plyšti.

Viena šauniasių tautiškai—superpatriotiškai nusiteikusių lietuviškosios nacionalistinės emigracijos dukrų yra Birutė Kemėžaitė, kurios visiškas praskydymas netgi bendraminčiams seniai pabodo. Berods, ji vos ne vos susirado prieglobstį dar vargstančioje šioje ašarų pakalnėje "Sandaroje" ir ten skelbia savo grėsmingus raštus.

Vienas jų skirtas tokio pat plauko (tik kiek kitaip sušukuoto) grafomanui L. Gogeliui. Jame panelė rašo:

— Gogelis atstiuntė "Sandarai" nekaltą reportažą, matyt, siekdamas pasidaryti bendradarbiu, o mano adresu man dedikuotą savo eilėraščių "Mitologiškas sapnas", kuriame mane išvadina amazone, johančia ant putoto arklio, sutaršytai plaukais, visą laiką Gogelį besivejančia ir kertančia jam smūgius, kad ji varau iš tėvynės, jam piligrimo skraistę primygtai, kad ji murkdau ištraukusi į liūną, kad paleidusi užnuodytą strėlę, retėžiais jį kaustau ir t. t.

Kokia klasta, literato mentalitetas, kūrybinė gelmė! . . . Tame eilėraštyje Gogelis net sau laimėjimą užtikrina. Cituoju: "Na, palauk, na, palauk, mergužele—kas laimės dar kovoje nežinia".

Matyt, amazonė išsiėjo nejuokais. Ji toliau rašo:

— Tuojau po mano kritikos anonimas mane telefonu išpėjo: jei nenustosi "Sandaroje" akcentuoti . . . patriotizmą, būsiu nudėta. Prieš maždaug pusantro mėnesio tuo pačiu dusliu žemo tono balsu anonimas grąšinėmą pakartojo, tik šį kartą dėl Lietuvos nepriklausomybės reikalavimo. Tai rodo, kad kosmopolitiniams Lietuvos nepriklausomybės kosmopolitiniams Lietuvos nepriklausomybės nekentėjams mano straipsniai, gal būt savo įtakingumu, yra jų veiklai kenksmingi. Tačiau jokių grąšinimų aš nebijau . . ."

O juk tikrai būtų gaila, jei p. Gogelis nudobtu p. Kemėžaitę ar įvyktų atvirščiai: kas gi tada taip skaniai bejuokins "Santaros" skaitytojus? Tegul, mano manymu, didieji patriotai ir toliau šaudosi nuoduose bei žymiai mažiau kilniame skystyje pamirkytomis strėlėmis.

Juk tai yra, pagaliau, pagrindinis "veiksnių" užsiėmimas.

Ko jiems reikia?

Čikagiškių "Drauge" prieš kiek laiko pasirodė savotiškai įdomus rašinys pavadintas "Reikia dar šių knygų". Jo autorius, tarp kita ko, dėsto:

— Knygų trūkumu skūstis negalime. Galima tik pageidauti, kad būtų daugiau tokių leidinių, su kuriais galėtume išeiti į platų pasaulį, kad būtų tikrai reprezentaciniai leidiniai . . . vis dar neturime puošnaus leidinio apie Lietuvą.

Su šiomis mintimis tikrai galima sutikti. Pokarinė emigracija savo leidyklose sugadino daugybę popierių. Išleido tikrai vertingų dalykų—tokių, kurie išliks emigracinės kultūros istorijoje—nors ir vargais 1000 ar 500 egzempliorių tiražais. Yra toje leidyboje ir daug vidutinybės. Bet bene daugiausia

čia—tiesiog grafomaniškumo, noro save "įamžinti" už tūkstantį—kitą dolerių.

Šią padėtį, beje, pripažįsta ir blaviau bei atviriau mąstą buržuaziniai literatai bei kritikai.

Taigi, šiame fone—leidybiniame fone—siūlymas išleisti rimtą reprezentacinį leidinį apie Lietuvą būtų tik sveikintinas. Tačiau . . . O šis TACIAU nemažas—jis pagrindinis šiame rašinyje: tačiau Lietuvos reprezentacija suprantama daugiau negu keistai. Siūlyama, pavyzdžiui, būtina parodyti tautinius lietuvių rūbus, ir čia pat skubotai pridama—tik saugok die, kad tie rūbai būtų sukurti ne dabartinių Lietuvos specialistų. Straipsnio autorius siūlytu, kad leidinyje būtų kalbama apie Lietuvos pažangą—tačiau tik apie tą "nepaprastą", anot jo, pažangą, kurią Lietuva padariusi . . . prieš karą—lyg ji dabar stovėtų vietoje!

Straipsnio autorius kilniai neužmiršta ir lietuviškos architektūros—tik, anot jo, tai turėtų būti bažnyčių ir buvusių dvarų, kryžių bei lūšnelių architektūra.

Dar daugiau. "Draugo" straipsnio autorius norėtų, kad Lietuva, tiesa, jau kitame "reprezentaciniame leidinyje"—būtų parodyta kaip valstybė "nuo jūrų ligi jūrų".

Dar daug ko norėtų to teoretinio straipsnio autorius—paprastai tariant—visko, išskyrus tikro buvusios ir dabartinės Lietuvos vaizdą.

Kam toks leidinys būtų reikalingas ir kokią jis turėtų vertę? Niekam ir jokios.

Ir nekyla abejonių, kad jis nepasirodys—tai tik teoretiniai "Draugo" samprotavimai, bet ir jie pakankamai iškalbingi . . .

Vėl ta "užuojauta"

Atrodė, kad jau senokai pasibaigė tie laikai, kai "veiksnių" spauda mito Tarybų Lietuvos ir jos žmonių "užuojauta" bei "gailėsčiu". Juk vis daugiau svečių iš "šiapus" lankosi dabartinėje Lietuvoje, bendrauja su jos žmonėmis. Vis daugiau mačusių naujus Lietuvos kaimus, miestus, tikrą šiuolaikinį gyvenimą.

Toje reakcinėje spaudoje netgi pasirodė visai priešingos krypties rašinių—"užuojautų": girdi, Lietuva per sparčiai modernėjanti, jos žmonės nepratę prie šiuolaikinių namų kaime, vandentiekio, elektros, televizijos, knygų.

"Veiksniai" ir dėl viso to labai "užjautė" Lietuvos žmones.

Tačiau klerikalų "Draugas" neperseniausiai užtraukė labai seną giesmę—cituoju:

Likusieji tėvynėje ekonomiškai suvargo, suskurdo ir nemato savo gyvenime giedresnio pragiedrulio.

Se tau, boba, ir devintinė! Vėl tas "vargas" ir "skurdas", kurį pastaraisiais metais gali rasti dar nebent "Naujienu" puslapiuose—iš kur jis?

O reikalas labai paprastas: rašo bėglys iš Lietuvos, ko gero—labai nelaimingas ir nusiminęs. Matyt, jam sieloje lengviau būtų, jei Lietuvos lietuviai irgi gyventų be "giedresnio pragiedrulio".

Laimė, Lietuva yra nepriklausoma nei nuo tokių raštų, nei nuo jų autorių. **Vladas Mikšys**

— Laikraštis "Christian Science Monitor" rašo, jog neonacistinės organizacijos Amerikoje finansuoja Europos nacistinės grupuotės.

Afganistane dega žemė po kontrrevoliucionierių kojomis

Neteisybė būtų sakyti, kad Afganistane jau visiškai ramu. Tai viename, tai kitame šalies rajone, žiūrėk, ir sudrumsčia ramybę banditų gaujos. Reakcinių feodalų—dušmanų galvažudžių ir fanatiškieji "broliai musulmonai" surengia transporto vilkstinių pasalas, iš už kampo nužudo demokratinės valdžios aktyvistą. Tačiau nebe šitie dalykai charakterizuoja šiandieninę padėtį Afganistane. Sostinėje Kabule, provincijų centruose, kitose didesnėse gyvenvietėse gyvenimas grįžta į normalias vėzes.

Visoje provincijoje auga pasitikėjimas revoliucine valdžia, didėja pasipriešinimas reakcionierių išpuoliams. Gal dėl to Afganistano liaudies demokratinės partijos Balcho provincijos komiteto būstinę Mazari Šarijo gyventojai vadina kutije mabein—centrinu namu. Provincijoje sukurti stiprūs revoliucijos gynėjų būriai. Jų branduolį sudaro šeši šimtai Afganistano liaudies demokratinės partijos ir afganų demokratinio jaunimo sąjungos narių. Padedant valstybės saugumo pajėgoms, šie būriai likvidavo keletą didelių banditų gaujų.

Sutelkti visus gyventojų sluoksnius kontrrevoliucionierių gaujoms likviduoti, visiškai normalizuoti padėtį šalyje—šiandien tampa svarbiausiu uždaviniu ne tik Balcho provincijoje. Visos liaudies vienybė—šis šūkis afganų revoliucijos dabartiniame etape ypač aktualus ir svarbus.

Palankią situaciją revoliucijos procesui plėtoti sudaro ir ekonominio gyvenimo pagyvėjimas. Apžvalgininkai tvirtina: tiek pramonės, tiek žemės ūkio planinės uduotys šiemet busiančios įvykdytos. Bendrasis nacionalinis produktas šiais metais busias gerokai

didesnis nei pernai.

Viskas rodo, kad kontrrevoliucija Afganistane netenka ir ekonominio, ir ideologinio pamato. Visa revoliucijos priešų viltis—Pakistano teritorijoje JAV ir Pekino slap-tųjų tarnybų, arabų reakcingųjų režimo formuojamos, apginkluojamos ir apmokomos samdytų banditų gaujos. Bet šitos viltys pasmerktos žlugti. Nuo užsienio intervencijos Afganistaną patikimai saugo savo internacionalinę pareigą atliekantys tarybiniai kariai. Kad niekam nekiltų jokių abejonių, Tarybų Sąjungos ir Afganistano Demokratinės Respublikos pareiškime dar sykį pabrėžia: klausimas dėl tarybinės kariuomenės kontingento visiško išvedimo terminų gali būti svarstomas tik kartu su politiniu visos problemos sureguliuoimu ir ne anksčiau, kai bus visiškai nutraukta agresija prieš Afganistaną ir duotos garantijos, jog ateityje nebus imtasi iš užsienio ardomųjų veiksmų prieš Afganistano Demokratinės Respublikos liaudį ir vyriausybę.

Dangų remiantys Hindukušo kalnai saugo nuo ledinių šiaurės vėjų afganų valstiečių moliūgų ir arbūzų laukus, vynuogių plantacijas ir vaismedžių sodus. Šiandien nuo tų pačių kalnų nusileidžia į taikius slėnius ir banditai, nešantys mirtį, sugriovimus. Iš pradžių ne vienas doras afganas tikėjo, kad jie eina islamo nuo netikėlių ginti. Bet kartus patyrimas daugeliui atvėrė akis. Šiandien vis daugiau taikių afganų kartu su valstybės saugumo būriais ir Afganistano kareiviais atsuka šautuvus prieš dušmaną ir "brolių musulmoną". Dega žemė po kontrrevoliucionierių ir samdytų galvažudžių kojomis.

Pagal L. Girėną

Dar apie Irano-Irako nesantaiką

Kodėl šios dvi šalys, atsikračiusios imperializmo ir monopolijų išnaudojimo, užuot stiprinusios ekonomiką ir gerinusios žmonių gyvenimą, išsikasė karo kirvį ir viena antrai prašneko ginklą kalba. Priežasčių nemaža, jos, iš šalies žvelgiant, atrodo nedidelės, bet savo gausybe ir tuo, kad laiku nebuvo šalinamos, pripildė kantrybės taurę.

Dalis nesutarimų teritorinio pobūdžio. Anglų okupantams palikus Persų įlankos rajoną, Irano kariuomenė 1971 m. užėmė nedideles Tumbo ir Abu Musos saleles, esančias netoli Šat el Arabo upės dėltos. Irako manymu, šios mažos, bet strateginiu požiūriu svarbios salelės turėjo priklausyti Bagdado vyriausybei. Be to, iki šiol abi pusės ginčijosi dėl maždaug 210 kvadratinų kilometrų ploto pasienio teritorijos. Šis plotas, ilgai nesureguliuotas, tapo tarsi nesantaikos obuoliu.

Kita dalis nesutarimų daugiau religinio, ideologinio pobūdžio. Pavyzdžiui, Irane viešpatuoja musulmonų grupuočių atstovų, nuo seno vyksta kova dėl įtakos sričių. Si ideologinė kova įgauna aštresnę prasmę, nes tiek Irane, tiek Irake yra ir šiitų, ir sunitų. Rūpinimasis savo religijos šakos atstovais neretai čia siejamas su kišimusi į kitos valstybės vidaus reikalus.

Dar 1975 metais Alžyre buvo pasirašyti Irano-Irako susitarimai, išsprendžiantys teritorinius ginčus, kai kurias kitas problemas. Tačiau bėda, susitarimų abi pusės iki galo nesilaikė.

Irano ir Irako prieštaravimus nuo seno aitrino imperialistinių šalių žvalgybos. Pavyzdžiui, Irano šachas, kuris, kaip šiandien visiems žinoma, buvo JAV statytinis, teikė pagalbą kurdų sukilėliams, kovojusiems prieš Irako vyriausybę už savo autonominės teisės. O kai šiemet kilo neramumai Irano Kurdistan, imperialistinių šalių propaganda skelbė, kad kurdams paramą teikia Irakas.

Politiniai apžvalgininkai, vertindami įvykius, klausia, kam šis konfliktas naudingas. Kaip žinoma, tiek Irakas, kaip Iranas nusimetė JAV, kitų kapitalistinių šalių monopolijų jungą ir dabar savo gamtos turtus naudoja plačiųjų darbo žmonių masių interesams. Abi valstybės vykdo antiimperialistinę politiką. Tiek su Iranu, tiek su Iraku TSRS palaiko draugiškus ryšius, abiem šalims padeda statyti gamyklas, vystyti taikią ekonomiką, keičiasi žaliavomis, stengiasi plėsti abiem pusėms naudingus prekybinius mainus.

Visiems aišku, kad karas, nešantis mirtį ir sugriovimus, deginantis tik ką taip sunkiai pastatytus fabrikus ir gamyklas, nenaudingas nei Iranui, nei Irakui, nei jo draugiškiems kaimynams. Karas naudingas tik imperializmo monopolijoms, JAV kariaunai, nes kuo labiau Iranas ir Irakas susilpnės, sunaikins savo ekonominius ir gynybinius resursus, tuo imperialistams bus lengviau šioms šalims diktuoti savo valią. **S. J.**

Vilnius, 1980 gruodžio 25

Jurbarko rajono Viešvilės apylinkė garsi ne tik gerais ūkiniais rodikliais, bet ir rūpestingai tvarkoma aplinka. Šios apylinkės Taryba pernai užėmė antrą vietą respublikos vietinių Tarybų socialistiniame lenktyniavime.

Nuotraukoje: Viešvilės apylinkės Tarybos pirmininkė K. Liutkuviėnė ir aplinkos tvarkymo komisijos nariai A. Čečkauskas ir A. Valančius apžiūri vieną iš gražiausių Smalininkų girininko P. Liaudansko sodybą.

A. Sabaliausko nuotr.

TAURAGĖJE IŠAUGO NAUJA PRAMONĖS ŠAKA

Prieš keliolika metų nedideliame pastate įsikūrė skaičiavimo mašinų mazgų gamykla, kurioje dirbo vos kelios dešimtys žmonių. Čia buvo pradėtos gaminti detalės skaičiavimo mašinoms, nedidelės rėlės. Taip Tauragės mieste, kuriame buvo tik senos įmonės—mėsos kombinatas ir keramikos gamykla, atsirado nauja pramonės šaka. Dabar čia gaminamos ne tik rėlės, bet ir tipiniai pakeitimo elementai, magnetinės dėžės—skaičiavimo technikos detalės, taip pat ir plataus vartojimo gaminiai: starkabeliai, "Sargai", "Zaibai", puvasaugiai automobilistams ir kitos. Keliadesimts kartų išaugo ir pats kolektyvas.

Per dešimtąjį penketį planuojama pagaminti produkcijos už milijonus rublių. Didesnio tikimasi, negu buvo planuota, gamybos augimo. Įvairėja, auga ne tik produkcija, bet plečiasi ir gamybinės patalpos. Pastatyti nauji cechai. Didžiausias—elektronikos, kuris duoda apie 80 procentų visos gamyklos produkcijos. Ką tik naujose patalpose įsikūrė įrankinis cechas, plataus vartojimo gaminių, plastmasių liejimo barai, skaičiavimo centras ir centrinė buhalterija. Įrengtos patogios buitinės patalpos. Statoma 150 vietų erdvi valgykla.

Gamyklos kolektyvas pasitikdamas savo profesinę šventę, jau rugsėjo 10 dieną įvykdė dešimtojo penkmečio užduotis. Prie šio gražiausio pasiekimo prisidėjo ir jauniausias—spausdinto montažo plokščių cecho—kolektyvo žmonės. Cecho viršininkas Petras Mejeris geru žodžiu paminėjo brigadininkę, cecho veteranę, rajono Tarybos deputatę Danutę Aleksaitę, gręžėją Vilmą, 1980 gruodžio 25

Nijolę Leliuonę. Jos dienos užduotis įvykdo 120-130 procentų. Pavyzdžiui, per pamainą gręžėja turi išgręžti apie 9 tūkstančius kiaušinių. N. Leliuonė išgręžia 11 tūkstančių. Be to, ji yra jaunimo globotoja. Nijolė Rašinskaitė ne taip seniai buvo jos mokinė, o dabar pati jau viršija užduotis. Visi cecho žmonės darbštūs, draugiški. Dabar jie kaip ir visos gamyklos kolektyvas su pakilia nuotaika ir dar geresniais darbo rezultatais rengiasi sutikti partijos XXVI suvažiavimą.

J. Strikaitienė

DEŠIMTMEČIAI SU DAINA

Dvidešimt šeštuosius metus pradedo Kupiškio rajono liaudies švėtimo darbuotojų choras, kuriame dainuoja apie penkiasdešimt pedagogų iš Kupiškio V. Rekašiaus, Alizavos, Subačiaus, Skapiškio, Simonijų vidurinių, Adomynės, Maksvyčių aštuonmečių bei kai kurių kitų mokyklų.

Šis choras dalyvavo visose jo veiklos laikotarpyje vykusiose respublikinėse dainų šventėse, daugelyje apžiūrų yra iškovojęs prizines vietas, su koncertais aplankęs ne tik kaimyninius, bet ir tolimesnius rajonus, taip pat miestus.

PAŠTO MINIATŪROSE—LIETUVA

TSRS ryšių ministerija išleido du naujus vokus lietuviškom temom. Viename jų atvaizduotas namas Palangoje, kuriame atostogaudavo ir kurdavo TSRS liaudies dailininkas A. Zmuidzinavičius, kitame—paminklas rašytojai G. Petkevičaitėi-Bitei Panevėžyje. Vokai išleisti masiniu tiražu, užrašai juose išspausdinti rusų ir lietuvių kalbomis.

Argi išties Lietuvoje stinga duonos

Mūsų reakciniai nacionalistai labai mėgsta pliuropiti, kad Lietuvoje vargas, parduotuvėse dažnai stinga maisto produktų, netgi duonos, bulvių ir pan. Bet štai ką rašo Vilniaus "Tiesoje" spalio 3 dienos laidoje Komunalinio ūkio ministerijos butų ūkio valdybos skyriaus viršininkė Stanislava Konova:

Girdi, grūdėlis prie grūdėlio—štai ir pūdelis—sako liaudies patarlė. Per ketverius šio penkmečio metus bemaž 50 tūkstančių tonų maisto atliekų surinkta miestuose ir nugabenta ūkiams. Tai svarbus pašarų rezervas.

Galėtų jis būti kur kas didesnis. Per metus miestuose, skaičiuojant vienam gyventojui, surenkama vos po 4 kilogramus maisto atliekų. Savaiame suprantama, jog daug daugiau jų patenka į sąšlavynus.

Kol kas maisto atliekų rinkimas iš gyventojų plačiau organizuotas tik respublikinio pavaldumo miestuose, iš kurių šiemet pirmąją vilniečiai. Šio darbo neseniai ir gana sėkmingai ėmėsi kai kurie rajonų centrai—Akmenė, Anykščiai, Biržai, Jurbarkas ir kiti. Bet rezervų dar labai daug. Reikia, kad kiekvienas miesto ir rajono centro gyventojas suprastų, jog ir nuo jo priklauso, ar maisto atliekos neatsidurs sąšlavynė.

Kartą pamačiau kaimynę metant į šiukšliavežę mašiną puskepalį apdžiūvusios duonos. Pasiteiravau, ar lengva ranka ji tai daro. Klausimas, matyt, buvo neluktas, moteris sutriko. Pripratau,—juk šitaip patogiausia.

Duonos dabar turime visi. Bet ar

dėl to turėtume ją mažiau branginti? Kodėl ne visi supranta šio darbo svarbą, kodėl dažnai maisto atliekas kartu su šiukšlėmis išmetame į šiukšliavežes mašinas.

Be abejo, šio darbo organizatoriai, butų fondo eksploatavimo tarnybos ir namų valdybos taip pat turi pagalvoti, ką dar galima padaryti, kaip patobulinti maisto atliekų rinkimą, organizuoti šį darbą taip, kad būtų patogų gyventojui.

Dabar taikomi du rinkimo būdai—tarinis ir netarinis. Naudingennis tarinis, šeimininges daugiau atliekų surenka į bakelius, pastaitytus laiptinėje arba kieme, nes taip patogiau. Bet šis būdas susijęs su didesnėmis išlaidomis. Pigesnis antrasis būdas, kai gyventojai išneša atliekas tiesiai prie šiukšliavežės mašinos, aprūpintos specialiais indais. Surinktas atliekas vairuotojai nuveža į priėmimo punktą, iš kur jos gabenamos į priemiestinius ūkius. Nors šeimininges noriau naudojami bakeliais, nes į juos gali išmesti maisto atliekas bet kurią, joms patogią minutę, bet antrasis būdas geresnis tuo, kad neužteršia laiptinės bei kiemų, mažiau reikia lėšų tarai, mažesnės transporto išlaidos.

Tonas atliekų surinktume, jei ne vienas abejingai neišmestume į šiukšlių kibirą ne mažytės kruopelės.

Vadinasi, ir Lietuvoje kaip Amerikoje maisto atliekas žmonės meta į šiukšles. Jeigu parduotuvėse dažnai stigtų maisto produktų, kai reakciniai nacionalistai pliuropia, nebūtų ko mesti į šiukšles.

Tūkstančiai žmonių šiemet aplankė Trakus. Apžiūrėję senovinę pilį, gražias apylinkes, pasiirstę ežerais, jie užsuka į pilies menę pasiklausyti žinomų respublikos menų kolektyvų koncertų. Vasarą tokie koncertai vyksta kiekvieną savaitę.

Nuotraukoje: pilies menėje koncertuoja Valstybinės filharmonijos liaudies instrumentų ansamblis.

T. Žebrausko nuotr.

BAIGĖ AUTOMOBILIŲ MAGISTRALĖ

Siaulių ketvirtoji ir Panevėžio penktoji kelių statybos valdybos baigė kapitaliai remontuoti kelią Panevėžys—Siauliai. Čia buvo atvežta 400 tūkstančių kubinių metrų smėlio ir skaldos, pastatyti keli viadukai.

Kelias Panevėžys—Siauliai nutiestas pagal antros techninės kategorijos parametrus. Smarkiai pagerėjo transporto eismo sąlygos. Kelias aplenkia Šeduvą, kitas gyvenvietes.

DIDĖJA PREKYBOS LAIVYNAS

Lietuvos prekybos laivyną papildė motorlaisvis "Kapitonas Stulovas", pastatytas Chersone. Laivas skirtas įvairių krovininių transportavimui į tolimiausius pasaulio okeano platybes.

Dabar Lietuvos jūrų laivininkystėje yra penki "Kapitonų" serijos laivai. Ateinančiais metais ji praturtės dar tokiu pat skaičiumi didelio tonažo laivų, kurie pakeis senos konstrukcijos garlaivius.

Lietuvos ekonomikos žingsniai

Vilnius, Lenino prospektas, 38. Šis adresas gerai žinomas respublikos pramonės įmonių, žemės ūkio, daugelio kitų organizacijų vadovams. Čia, Lietuvos TSR Valstybiname plano komitete, bene geriausiai jaučiamas respublikos ekonomikos pulsas, čia, dalyvaujant mokslininkams, įvairių sričių specialistams, prognozuojama Tarybų Lietuvos liaudies ūkio rytdiena.

— Respublikos ekonomika žengia tvirtu žingsniu, — sako Valstybinio plano komiteto pirmininko pirmasis pavaduotojas Bronislavas Zaikauskas. Ir tarsi patvirtindamas savo žodžius, pateikia dešimtis skaičių ir faktų. Štai bendrosios produkcijos gamyba per penkmetį padidėjo beveik trečdaliu, keturi penktadaliai jos prieaugio gauta padidinus darbo našumą. O tai reiškia, kad "sutaupyta" dešimčių tūkstančių žmonių darbas — kitaip tariant, tiek darbuotojų būtų reikėję papildomai įtraukti į materialinę gamybą, jei būtume dirbę taip, kaip prieš penkerius metus. Toliau tobulėjo pramonės struktūra. Ir ši penkmetį sparčiau, negu visa pramonė, vystėsi gamybos šakos, labiausiai didinusios gamybos efektyvumą, spartinusios socialinę pažangą. Antai mašinų gamyba per nepilnus penkerius metus padidėjo maždaug pusantro. Rekordinį Lietuvos energetikos istorijoje elektros kiekį — beveik 12 milijardų kilovatvalandžių šiemet pagamins respublikos elektros jėgainės.

Dešimtas penkmetis (1975-1980 m.) paliko ryškius pėdsakus kiekviename rajone. Štai Vilniuje baigta statyti V. Lenino skaičiavimo mašinų gamyklos antroji eilė. Sudėtingų kompiuterių, kurie nuo monotoniško, varginančio darbo pavaduoja tūkstančius apskaitos ir planavimo darbuotojų, gamyba čia išaugo vos ne dvigubai. Į pramoninio Panevėžio panoramą gražiai įsikomponavo naujieji Autokompresorių gamyklos korpusai: čia gaminami mazgai didelės galios sunkvežimiams siunčiami į stambiausias Tarybų Sąjungos automobilių pramonės įmones. Gerokai užtelėjo energetikų miestas Sniečkus žaliuosiuose Ignalinos pušynuose, kur kyla viena moderniausių pasaulyje atominių elektrinių. Ir vis tik svarbiausią dešimtojo penkmečio respublikos statyba ekonomistai laiko Mažeikių naftos perdirbimo įmonę. "Draugystės" naftotiekio atšaka Polockas-Biržai-Mažeikiai atkeliavęs Pavolgio juodasis auksas čia jau perdirbamas į benzina, mazutą, dizelinį kurą. Sunku pervertinti šios įmonės svarbą Tarybų Lietuvos ekonomikai. Ji ne tik žymiai pagerins respublikos kuro balansą, sudarys sąlygas tolesniam chemijos pramonės vystymui, bet ir sutaupys nemažai lėšų: naftos transportavimas vamzdynais atsieina maždaug pustrėčio karto pigiau, negu jos produktų gabenimas geležinkelio.

Ir azotą, ir fosforą, ir kalį — visus žemės jėgoms atskleisti reikalingus komponentus turi nitrofoska — sudėtingos koncentruotos mineralinės trąšos. Jas gaminti pradėjo Jonavos "Azoto" gamybiniame susivienijime pastatytas naujas "didžiosios chemijos" kompleksas. Pusė milijono tonų šių trąšų kasmet — tai reikšmingas priedas žemės ūkiui, kuris jau ir dabar sunaudoja beveik po du milijonus tonų mineralinių

trąšų. Nors komplekso statyba atsiėjo labai brangiai, atsipirks jis per keletą artimiausių metų. Kėdainių chemijos gamykloje įkurti nėra, bet rekonstravus amofoso cechą, trąšų gamyba jame jau padvigubėjo.

Lietuvoje sėkmingai įgyvendinama plati penkmečio plane numatyta socialinė programa. Vien respublikos sostinėje nuo penkmečio pradžios pastatyta milijonas kvadratinį metrų gyvenamojo ploto — įkurtos naujuose butuose atšventė beveik 20 tūkstančių šeimų. Dabar Vilniuje kasmet pastatoma daugiau butų, negu jų buvo pastatyta per 20 ikikarinių metų. Statoma tai, ko labiausiai reikia tolesniam miesto klestėjimui, žmogui, jo kasdieniams poreikiams. Štai miesto pakraštyje žaliosiose Santariškių apylinkėse kyla didžiausias Lietuvoje sveikatos miestelis. Neseniai čia pirmuosius pacientus priėmė onkologinis centras, respublikinė vaikų liginė, o netrukus duris atvers tūkstančio vietų daugiaprofilinė liginė. Miesto pasididžiavimu tapo jaunystės miestelis gražiuosiuose Antakalnio pušynuose. Abipus Saulėtekio alėjos plačiais langais šviečia Vilniaus universiteto ir Inžinerinio statybos instituto fakultetų korpusai, daugiaaukščiai bendrabučių bokštai. Keičia adresus Mokslų Akademijos institutai: jie koncentruojami dar viename mokslo miestelyje netoli Verkių. Ten statomos modernios eksperimentinės bazės, kurios igalins gerokai paspartinti mokslo pasiekimų pritaikymą praktikoje.

Kyla mūrai ir kituose miestuose. Kalniečiai — Kaune, Vidgiriai — Alytuje, Pempininkai — Klaipėdoje. Tūkstančiai gyvenamųjų namų pastatyta kolūkiniame kaime. Dabar kasdien Lietuvoje įkurtos šventės daugiau kaip 100 šeimų.

Reišmingi pasiekimai dešimtojo penkmečio metais įkvepia respublikos darbo žmones naujais, dar didesniems darbams. R. Česna

FOLKLORINIŲ ANSAMBLIŲ KONKURSAS

Vilniaus Valstybinio V. Kapsuko universiteto etnografinis ansamblis pelnė absoliutaus nugalėtojo vardą respublikiniame liaudies dainininkų, šokėjų, muzikantų, etnografinių ansamblių konkurse "Ant marių krantelio".

Beveik 600 respublikos etnografinių ansamblių konkurse atstovavo 40 geriausių kolektyvų, propagujančių liaudies meną, papročius, tradicijas.

DEKORATYVINĖS PLYTELĖS NAMAMS

Dvarčionių statybinių medžiagų kombinate pradėta serijinė dekoruotų keraminių plytelių gamyba. Jos skirtos namų fasadų apdailai.

Šio gamybos baro specialistai, vadovaujami P. Kaminsko, sėkmingai įsisavino naują technologiją ir dabar kasdien pagamina po 200-250 kvadratinį metrų apdailos plytelių.

J. Smalensko išpūdžiai

Vėliausiasis mano lankymasis Lietuvoje buvo aštuntas. Kadangi daug kur anksčiau esu lankęsis, ši kartą ne visur su grupe važinėju bei vaikštinėjau. Man, kaip senesniai žmogui ir gerai pažįstamam, buvo parūpintas pavežiotojas atskirai nuo grupės.

Turėjau reikalą matyti Žemės ūkio akademijos veikėją Antaną Gasiūnaitį, bet, deja, jo neradome. Jis jau išėjęs į pensiją ir kažkur buvo išvykęs. Pavežiotojas pasiūlė nuvykti į Etnografijos muziejų Rumšiškėse. Ir ko ten nemačiau! Nuo dūminės pirkios iki geriausių gyvenvietės! Iš visos Lietuvos! Vilkaviškio ir Kapsuko apylinkių gyvenvietės geriausios. Jose gyvena muziejaus darbininkai ir tarnautojai.

Pasivaikščioję po muziejų ir viską apžiūrėję, užsimečiau pietauti. Mano vežėjas patarė vykti į Bačkonių restoraną. Čia teko lipti į pusėtinai aukštą kalną laiptais. Radome restoraną patarnautojus vyrą ir moterį. Kadangi buvo šiokiadienis, pasirodė, maisto neduoda, o tik išgerti.

Kitą dieną nutarėm važiuoti į Minską, ten kur mano jaunų dienų draugas Petras Gudelis gyveno ir mokėsi batus siūti. Iš jo žinojau, kad ten tada buvo keli lietuvių kaimai, bažnyčia ir cerkvė. Nuvykęs visų pirma pasiteiravau, ar dar čia yra lietuvių. Girdi, kur jų nėra! Bet karo metu miestas ir kaimai buvę suljginti su žeme. Dabar, žiūriu, kaip Maskvoje — mieste daugiaaukščiai namai, gatvės plačios, tačiau lietuvių taip ir neužtikau.

Su grupės tūru irgi teko važinėti. Ypač išpūdinga buvo Kaune Velnių muziejuje, Čiurlionio galerijoje. Vadovė Margareta, pati piešėja, mums aiškino piešinių menišką vertę ir bendrai daug papasakojo apie piešinius. Grupės dalyviams išvaikščiojus į miestą, muziejuje likome tik aš, Andriulienė ir dar viena moterėlė, susidomėję piešiniams.

Teko lankytis tėviškėje Kapsuke pas gimines. Brolio dukte Birutė parodė visų kapus. Esu jai labai dėkingas. Didelį išpūdį padarė muziejus, kur buvo vienuolynas. Langai užkalti štangomis, ant sienų galvos, nulipdytos iš gipso, pirmųjų tėvų žaltys, atstovaujantis pagonis žaltys, zakrastijoje visokiausių senų knygų. Viduje bažnyčios altorius, klausyklos, daug kur paaukuota. Sakoma, vėliau visa tai bus po stiklu. Mus vedžiojo ir aiškino kun. Balčys.

Teko lankytis Vilniuje Revoliucijos muziejuje. Apėjome visas sales ir aukštus. Tada dar nebuvo visiškai baigtas, bet jau buvo ko pažiūrėti. Dailės muziejuje irgi buvo gana įdomu. Matėm atominę elektrinę, kuri gamins Vilniui elektros.

Pasibaigus ekskursijai Lietuvoje, išvykome anksti rytą į Maskvą, kur nakvojome dvi naktis. Čia teko laimėti pamatyti erdvėlaivį. Stačiai sunku aprašyti, koks jis. Tai kai namas su stikliniu stogu, su deguonių filtrais ir maistui patalpomis. Neįsivaizduojama, kaip toks sunkumas galima iškelti į erdvę. Kosmonautas, kuris dėl stokos deguonies grįžo negyvas, dabar tam "name" guli po stiklu. Iš čia vykome į sporto rūmus. Irgi neapsakomas išpūdis.

Vakare požeminiu traukiniu vykome į cirką. Buvo ko pasižiūrėti, kaip treniruotos meškos daro visokias išdaigas. Nemaža prijuokino klaunai, šiuropo sukėlė akrobatai.

Kitą dieną jau reikėjo išvykti iš Maskvos. Bet dar buvo laiko pamatyti Lenino mauzoliejų. Reikėjo stoti 2-3 mylių ilgumo eilėje. Žinoma, teko pašalti, nes tebuvo 4C šilumos. Iš čia nuskubėjom į viešbutį ir reikėjo skubėti išvykti iš Maskvos.

Detroit, Mich.

PAGERBSIME

Lapkričio 20 d. mirė Detroito Lietuvių Klubo narė Martha Racunas, sulaukus 87 metų amžiaus. Palaidota lapkričio 22 d. Woodmere kapinėse. Paliko dideliame nuliūdime dvi dukreles: Frances ir Josephine ir kitus gimines ir draugus. Velionė priklausė ne tik prie Klubo, bet ir prie Detroito Moterų Pažangaus Klubo. Būdamą gyva, ji kalbėjosi su Klubu valdyba ir prašė, kad kai ji numirs, kad Klube būtų jos specialus paminėjimas. Kadangi ateina žieminės šventės, tai velionė Martha Racunas bus pagerbta tuojau po metinio klubo susirinkimo, sekmadienį sausio 25 d. klubo namuose. Visi nariai įsitemykite ir būkite ne tik klubo metiniame susirinkime, bet pagerbkime ir mūsų narę Martha Racunas.

NAUJI METAI

Detroito Lietuvių Klubo valdyba rengia pasitikimą Naujų Metų trečiadienį, gruodžio 31 d., klubo patalpose. Įėjimas nemokamas. Bus vaisės, kepurės ir kiti pamarginimai. Ateikite ir sulaukite Naujų metų su klubiečiais.

MOTERYS INVESTATORĖS

Lietuvės moterys investorės nepasiduoda vyrams. Vieną kartą į metus jos išėina kur nors užvalgyt gražiam restorane. Lapkričio 8 d. visos susirinko Tapinka's Restorane vakareniauti. Išrinko ateinančių metų valdybą: pirmininkė Julie Downing, vice-pirm. Bertha Rye, sekretorė Albena Lyben, išdininkė Antonette Garelis. Knygų peržiūrėtojos — Minnie Tvaska, Emma Rye ir Ruth Gugas.

LDS BOWLERIAI

Lapkričio 15 d. LDS bowleriai turėjo pamokas ir po jų susirinko į Detroito Lietuvių Klubą pailsėti. Vaisės susidėjo iš tarkuotų bulvinių blynų ir "hot dogs". Blynus prirenge ir iškepė Alfons Rye. Už vaisės užmokėjo Lou ir Ann Turzek. Virtuvėje dirbo ir patarnavo Lou Turzak, Ann Turzak, Emma Rye, Josephine Urbon, Clem Patocki ir Alfons Rye.

LDS SORORITY

Šį metą LDS sorority minėjo savo 30 metų sukaktį. Albena Lyben ir Isabel Brazas surado gerą restoraną, Major's. Lapkričio 22 d. moterys ir jų vyrai susirinko į tą restoraną ir paminėjo moterų sorority gyvavimą. Buvo apie 40: narės ir jų vyrai.

FILMAS IS LIETUVOS

Pastaruosius kelius metus LDS prezidentas Servit Gugas su žmona Ruth važiuoja į Tar. Lietuvą. Taip buvo ir šią vasarą, kai ten įvyko Dainų ir Šokių šventė paminėjimui 40 metų Lietuvos gimtadienio. Servitas susuko daug filmų ir juos galėsime pamatyti tuojau po LDS 21 kp. mėnesinio susirinkimo sausio 11 d. Detroito Lietuvių Klube. Apart filmų visi turėsime progą pavalgyt skanius pietus, kuriuos prirens LDS šeimininkės. Vaisės ir filmas kainuos \$4.00 asmeniui. Nepamirškite dienos ir vietos ir būtinai ateikite. Tą filmą Gugas jau rodė Toronte ir kitur. Visiems labai patiko. Pasimatysime sausio 11 d. Klube filmų festivalyje. Stefanija

Vilnis, 1980 gruodžio 25

Kaip eina "Vilnies" vaju

Nors vadininkai rimtai dirba ir skuba, bet vis gi dar nepasiekia visu skaitytojų. Čikagiečių nemaža patys ateina į raštinę atsinaujinti prenumeratas, toliau gyvenantys atsiunčia paštu.

Iš šios suvestinės kaip matote, smarkiai punktais pakilo detroitietė St. Masytė, čikagietis Frank Vaitkus, kenošietė Alvina Strich, miamietė Magdalen Novitski. Naujų skaitytojų gavo keturis: Andriulienė 3 ir Masytė 1.

Vadininkai iki gruodžio 3 d. išsiriavo taip:

St. Masyte, St. Clair Chores, Mi	1880
ALMK drg.—Julia Magazas	1640
Julia Andrulis—St. Petersburg, Fla	1140
F. Vaitkus—Chicago, Ill.	880
Violet Trask—San Leandro, Cal.	480
Anna Bernat—Los Angeles, Cal.	400
Alvina Strich—Kenosha, Wis.	400
Elizabeth Margis—Grand Rapids, Mich.	280
Magdalen Novitski, Miami Beach, Fla.	280
J. Petrus—Cleveland, OH	240
B. F. Kubilius—Hot Springs, Ark.	200
Mary Strauss—Bridgeport, Ct.	160
Adelė Susnis—Chesterland, OH	160
J. J. Daujotas—Benld, Ill.	120
John Petkūnas—Worcester, Mass.	80
Antonette Račkauskas—Ward Hill, Mass.	80
Regina Trakimavičius—Worcester, Mass.	40
Office	1920

Sirdingai dėkojam visiems vadininkams ir skaitytojams. ADM.

"VILNIES" \$20,000 FONDUI

Į fondą nuo lapkričio 24-tos iki gruodžio 3-čios, 1980, įplaukė aukų:

\$100.00

TEOFIL MASIENĖ ir STEFANIJA—St. Clair Shores, Mi.

\$64.55

LLD 74 kp.—Miami, Fla. pusė pelno nuo pietų, per Magdalen Novitski

\$30.00

A. ŠVEGŽDA—Miami, Fla.

\$28.00

PETRĖ STALIORAITIENĖ—Chicago, Ill.
V. ŽILINSKIENĖ—Chicago, Ill.

\$25.00

MILLIE KANCERE—Burbank, Ill.
J. STRICH—Kenosha, Wis.
ANNA DAUKUS—Detroit, Mich.
FRANK NAKAS—Detroit, Mich.

\$20.00

MINNIE VALACKA—Bridgeport, Ct.

\$16.00

UKRAINIAN FRIENDS—Miami, Fla., per Magdalen Novitski

\$15.00

A. ir V. Taraškai—San Leandro, Cal.

\$10.00

M. DIDIER—Niles, Mich.
MARY GINET—Santa Clara, Cal.
PETER ZLINE—Sun City, Cal.
CHARLES STEPON—Lewiston, Me.

\$5.00

APOLONIJA BEČIENĖ—Miami, Fla.
MILDRED DE VOS—Baltimore, Md.
URSULA DAUGIRDAS—Miami, Fla.
P. GUDELIS—Miami, Fla.
BRONIUS GELGOTA—Los Angeles, Cal.
JOHN PUPIS—Pasadena, Cal.

\$3.00

V. POWELL—Chicago, Ill.
V. PAJAUJIS—Chicago, Ill.
ANT. DAMASKA—Chicago, Ill.
P. VALENTA—Chicago, Ill.

\$2.50

HELEN HINMAN—Miami, Fla.
S. ir J. YUREWITZ—Miami, Fla.
MARY KISSEL—Miami, Fla.
FRED KALANCHUK—Miami, Fla.

Dabar auku gavome \$ 493.55

Anksčiau skelbtos aukos 4,808.00

Viso \$5,301.55

Sirdingai dėkojame visiems. ADM.

Vilnis, 1980 gruodžio 25

Cleveland, Ohio

— Clevelando Moterų Klubu susirinkimas įvyko 1980 m. lapkričio 13 d. ICA svet.—15901 St. Clair Ave. Atsilankė daug narių ir keletas svečių. Valdyba dalyvavo visa. Susirinkimą vedė A. Paltan.

Protokolas buvo perskaitytas ir priimtas. Kadangi buvo paskutinis šių metų susirinkimas, tai posėdis nebuvo ilgas, beveik tik veikimo apžvalga. Pirmininkė priminė besikeičiančias veikimo bei gyvenimo sąlygas, pragyvenimo brangumą, prastą susisiekimą, nesaugumą namie ar gatvėj net dienos laiku. Klubas gali didžiuotis savo veikla per virš 50 metų. Daug nuveikta apšvietos, kultūros pakėlimui. Didelis ačiū mūsų darbščiom pasišventusiom gospadinėm, kurios ne tik laiką ir trusą aukoja, bet ir atneša kuo palaikyt Klubą. Ir prašė, kad mes nepamirštume ir savo mirusių narių, aukodama šiam tikslui \$5.00—perduoti "Vilniai".

Baigdama susirinkimą pirmininkė pakvietė mus visus pasisotint skaniais užkandžiais, ir pasivaišint stipriąja, kurią dovanojo gospadinės. Happy Birthday sudainuota greta Ilgiausių Metų a. G. ir A. Žemaičiams prie gėlėm papuošto stalo. Skirstantis pasikeitėm gerais žiemos švenčių ir Naujų Metų linkėjimais. Sausio mėnesį bus apsvarstyta tolimesnis Klubu veikimas. Ir linkim mūsų draugams Laimingų Naujų metų.

— Problemų turi ir mūsų miesto valdyba. Meras pranešė, kad su naujais metais bus atleista virš 50 policininkų, apie 60 švaros darbininkų, viso bus atleista apie 250-300 darbininkų, nes miestas turi deficitą. Deficitą turi ir valstija. Daug nukentės vieša pašalpa ir mokyklų administracijos. Ir meras Voinovich turės prašymą balsavimu vasario mėnesį pakelti, o City Income tax iki 2% nuo dabartinio 1¼%. Buvęs meras Kueinich ir jo draugai prieš taksų pakilimą ves kampaniją. Keista, nes pinigai eis darbininkų algų apmokėjimui.

— RTA sulaukė pirmo traukinio, gaminto Italijoje, už vieneta—\$633,000, o jų užsakyta 48. Politiska nesąmonė—virš \$30 milijonų išleista svetur, kai vietiniai darbininkai bedarbių eilėse.

— Lokalo 32 UAW—organe pranešama, kad dabar White Motor vietinėj dirbtuvėj dirba jau mažiau 300 darbininkų. Prieš metus čia dirbo apie 3,000. Šventėm bei pabaigai metų visos automobilių dirbtuvės paleidžia darbininkus atostogom be algos. Žmonės neturi pinigų naujiems blizgučiams pirkt, apsieina su senais.

Su linkėjimais žiemos šventėm—visiems. J. Petrus

Nors Clevelando apylinkės LDS narių skaičius beliko mažas, lapkričio mėnesio susirinkime dalyvavo gana geras narių būrelis. LDS organas "Tiesa" pranešė, kad atėity bus rašomas anglų kalba, tai žinią rašau tiem nariams, kur gal dar to nežino. Susirinkime buvo vienbalsiai perrinkta ta pati valdyba, nors pirmininkas neatvyko dėl sveikatos. Taipgi buvo atmetas pereinoto susirinkimo tarimas dėl narių duoklių mokėjimo iš vietinio izdo. Pereitą sykį inėsimas visiem labai patiko ir buvo tuojuas užgirtas. Šis syk iškelta, kad ne visų mokestis vienodas. Buvo aiškinta,

kad ilgiausiai priklausantys ir seniausi nariai turi didžiausius mokesčius. Jaunesni ir vėliau įrašyti gauna daug daugiau iš Centro dividendų. Bet nariai rūpinas tik savimi, ne visų geru. Susirinkimas buvo plačiau aprašytas "Tiesoj" taip, kaip visados. Buvo ilga pertrauka be raporto "Tiesoj". Tai nebuvo korespondentės Raltė, nes ji rašė, o redakcija atsiprašė įvykus klaidai. Finansų sekretorė prašo visų narių laukti nuo jos žinios, kiek kienu bus duoklės. Duoklės kasmet keičiasi dėl dividendų. Kai siųsit čekius, rašykite draugijos vardu ne asmenims.

Mūsų nariai ir apylinkės pažangieji lietuviai laikosi tvirtai. Sergančių nėra, išskyrus V. Karsoką, LDS pirmininką, kuris eina geryn po pavasarį darytos operacijos. Taipgi po širdies atakos sveiksta ir gerai jaučiasi Povilas Žiburis.

A. Susnis

P. Maselis jau 89 metų amžiaus

Uolus "Vilnies" skaitytojas ir rėmėjas P. Maselis šiomis dienomis atžymėjo savo 89-ąsias gimimo metines. Nežiūrint tokio amžiaus, laikraštį tebeskaito, jį remia šimtinėmis. Šį kartą irgi išteikė šimtinę, įskaitant jo ir giminėms Lietuvoje prenumeratas.

P. Maselis dar guvus, bet senatvė žmogų vis tiek veikia. Be lazdos pagalbos jau nebegali vaikščioti. Blogiausia yra su širdimi. Jau tūlas laikas turi skatintuvą, kurio įdėjimas kaštavo virš \$4,000.

Žmogus aimanuoja, kad įpratusiam lankyti parengimus, susirinkimus, esą nuobodu, kai kiek toliau iš namų nebegali išeiti. Vasarą, girdi, geriau. Galima pasėdėti kieme. Žiemą turi tenkintis televizija, radiju.

B. WAINORIS VĖL BUVO SUSIRGĖS

Ben Wainoris ir vėl kelias savaites turėjo pabūti Olympia Fields Osteopathic ligoninėje. Šiuo metu jau bus grįžęs namo ir prižiūrimas žmonos Joy Wainoris.

Apie prieš dešimt metų Ben Wainoris turėjo rimtą širdies operaciją. Gydytojų yra nustatyta, jog jį kamuoja vadinama angina pectoris ir nuo jos gydomas specialiu būdu, kurį tepraktikuoja Olympia Fields Osteopathic ligoninė. Nuo angina pectoris šis specialiu būdu gydymas Europoje gana sėkmingas, bet čia tepraktikuojamas tik šioje ligoninėje.

Wainorų adresas 116 East Joe Orr Rd., Chicago Heights, Ill. 60411. Nellie

APIE JONĄ MAŽEIKĄ

Lou ir Nellie De Schaaf buvo nuvykę į Michigan Terrace Nursing Home slaugymo namus aplankyti Jono Mažeikos. Rado jį besėdintį ant lovos ir giliai užsimasčiusį taip, kad atėjusius aplankyti tepajuto tik kai Nellie patapnojo jam per pečius. Bet vis tiek truko apie 15 minučių, kol atpažino atėjusius ir ėmė šypsotis. Tuo tarpu jokio žodžio negalėjo ištarti. Gaila buvo žiūrėti į taip nusilpusį žmogų.

Laimė jo, kad jį kelis kartus per savaitę lanko Tony Litvinas ir beveik kas savaitę Jokubkos.

Jonas nėra užmirštas draugu. Atvykstantys reikalais į "Vilnies" raštinę, paprastai, tiesiai iš "Vilnies" nuvyksta aplankyti ir Mažeikos. Adm.

TARP MŪSŲ

— Smagu pranešti, kad Frank Mikužis, gyvenantis 8806—92nd Place, Hickory Hills, Ill. 60457, po sunkios operacijos Billings ligoninėje grįžo namo. Džiaugiasi visi jo draugai, o ypač Jerry, kad Frank nugalėjo visus sunkumus savo optimizmu. Būkime tikri, jis išeis laimėtoju prieš ligą.

— Dėl savo vyro Mykolo ligos, Julija Marazienė atsistatydino iš "Vilnies" redaktorės pareigų. Tikimės, dabar jai bus lengviau slaugyti ligonį. Linkime jai neapleisti veiklos įvairiose organizacijose ir moterų klubuose, kur ji lygiai taip reikalinga, kaip buvo reikalinga "Vilnyje".

— Gavome sveikinimus iš Arizonos nuo Estelle ir Vinco Bogden. Jie leidžia laiką treileryje Havasau Wildlife draustinyje stebėdami gyvenimą įvairių žvėrių ir paukščių. Jie čia atvyko paatostogauti ir pameškerioti. Per Žiemos šventės tikisi būti namie Čikagoje.

— Helen ir Robert Bordner gruodžio 15 d. atžymėjo savo 25-ąsias vedybinio gyvenimo metines. Kaip mes, taip eilė draugų jiems linkėjo laimingo gyvenimo ir sveikino šio jubiliejaus proga.

— Cicero pažangietės moterys gali džiaugtis, kad ten netoli jų gyvena John Feiza. Kaip savo motiną, kai ji buvo gyva, jis ją vežiodavo į parengimus ir šiaip vilniečių suėjimus, taip dabar savo automobiliu vežioja cicerietes kaip Anną Dočkienę ir kitas. John Feiza nepaprasto paslaugumo vyras.

Kitas toks yra Jonas Pateckas. Jis irgi neatsisako bile kam patarnauti savo automašina bei ištiesti pagalbos ranką.

— Anądien į "Vilnies" raštinę buvo užėjęs plačiai žinomas A. Andrijauskas atsinaujinti prenumeratos, ta pačia proga laikraščio fondui paliko dar ir \$20. Tai ne pirma ši jo parama laikraščiu. Dažnai jis po dešimkę ir daugiau aukoja, kai atvyksta į įstaigą ar susitinka kurį nors iš laikraščio darbuotojų parengimuose bei šiaip kur kitur. Gaila, kad ji vis labiau kamuojama cukraligė (diabetes), kasdien turi imti insulino adatas. Gal dėlto jis rečiau besilanko į parengimus ir šiaip suėjimus.

— Anna Šileikienė vis dar nuobodžiauja, nors jau keleri metai

kaip jos mylimas vyras Charles Šileikis išsiskyrė iš gyvųjų tarpo. Anot jos pačios, vienatinė paguoda tėra anūkai ir proanūkai. Sveikata daug irgi negali girtis. Užėjus į "Vilnies" raštinę, atsinaujino prenumeratą ir laikraščio fondui paliko \$8. Didelis jai ačiū kad neužmiršta "Vilnies". Anna Šileikienė Amerikoje gimusi ir augusi, bet nuo lietuvių neatsiskiria.

— Prieš kurį laiką bridgeportietis Mike Načiūnas krito ant šaligatvio ir sunkiai susižeidė, daugiau kaip savaitę niekur iš namų nepajėgė išeiti. Dar ir dabar ranka tebėra sutinusi ir vargiai gali valdyti pirštus. Užėjęs į "Vilnies" raštinę, Načiūnas laikraščio darbuotojams palinkėjo laimingų Naujųjų Metų. Be šio susižeidimo draugą M. Načiūną kamuojama prieš daugiau kaip dešimt metų turėtos nugaroje operacijos pasėkos. Be lazdos vargiai gali vaikščioti, bet nepasiduoda.

— Plačiai žinoma eks-mainierių klubo darbuotoja ir šiaip visuomenininkė, Frances Jordan atnaujino net dvi prenumeratas savo giminėms Lietuvoje. Buvo atvykusi su savo vyrą Eddy užsakyti per laikraštį naujametinio sveikinimo nuo savęs ir jos motinos Vasiliauskienės. Be to laikraščio fondui paliko \$5, viso \$45. **Nellie**

ŽEBRAIČIŲ NAMUS APLANKĖ "FLU"

Prieš kurį laiką Tex Žebraitis dėl įsimitusio "flu" į vidurius daugiau kaip savaitę išgulėjo lovoje. Vos spėjus jam atsistoti ant kojų, siaučiantis Čikagoje reguliarus "flu" pagriebė jo žmoną Kaye. Ligonei temperatūra buvo pakilus net 103 laipsnius. Nors pusėtinai ligos pakamuota, baigia atsigauti, bet turi būti labai atsargi, kad neatkristų.

ALICE PAULIUKIENĖ

"Vilnies" direktorė Alice Pauliukienė gruodžio 8 buvo sunkiai susirgusi. Teko iškviesti greitosios pagalbos ambulansas, kad ją skubiai nugabentų į Grand ligoninę.

Prieš du mėnesius jai buvo toks pat priepuolis, dėl kurio turėjo pagulėti šv. Kryžiaus ligoninėje, bet nebuvo nustatyta kas jai buvo. Šį kartą gydytojų diagnozė rodo, kažkas negero su jos plaučiais.

Rašant šias eilutes ji dar negrįžusi namo. Jeigu dar nebus grįžusi, su ja galima susisiekti telefonu 883-3537. **A. Vaitkienė**

Su žiemos šventėmis ir Naujaisiais Metais

Sveikiname gimines, artimus draugus bei pažįstamus JAV-se; gimines, bičiulius ir pažįstamus Tarybų Lietuvoje. Nuoširdžiai linkime Jums sėkmės, laimės ir geros sveikatos 1981 metais ir visuomet.

MILDA ir B. F. KUBILIUS
Hot Springs, Arkansas

SU NAUJAJIAIS 1981 METAIS

SVEIKINAME KLUBO NARIUS ir DRAUGUS, LINKIME VISIEMS STIPRIOS SVEIKATOS ir LAIMĖS NAUJAJIAIS METAIS. ATOSTOGAUDAMI MIAMI APYLINKĖJE UŽSUKITE Į LIETUVIŲ SOCIALIĄ KLUBĄ.

LIETUVIŲ SOCIALIO KLUBO VALDYBA ir NARIAI
2610 N. W. 119th Street, Miami, Florida

BETTY IR ANTON CHERMAN-ČERNIAUSKAI LANKĖSI ČIKAGOJE

Per Thanksgiving į Čikagą iš Sun City, Ariz., buvo atvykę daugeliui žinomi ir pažįstami, buvę Eksmainierių klubo darbuotojai Betty ir Tony Cherman-Černiauskai. Thanksgiving Day šventės praleido pas Betty seserį ir švogeri—Josephine ir Tony Lugo. Svarbiausia jų atvykimo priežastis buvo,—Černiauskienė norėjo pamatyti savo tėvą Frank Siaurį, kuris jau beveik 90 metų amžiaus ir niekur nebeįeina iš namų.

Svečiai taipgi labai norėjo aplankyti savo pažįstamus ir draugus, su kuriais per ilgus metus veikė įvairiose organizacijose, bet laikas buvo taip ribotas, kad vos paspėjo atlikti savo būtiniausių reikalus. Tačiau pas senus savo bičiulius Marcella Vasiliauskienę, jos dukrą Frances Jordan ir žentą Eddy buvo užsukę valandai kitai.

Atsisveikinant Betty Černiauskienė Eksmainierių klubui pasimokėjo duokles už kelerius metus, taipgi Ciceros Moterų klubui; prašė perduoti visiems jų pažįstamiems ir draugams, veikusiems kartu organizacijose, geriausius linkėjimus ir pasveikinti su Naujaisiais Metais.

Kaip Betty, taip jos vyras jaučiasi patenkinti gyvenimu Arizonoje, kur jau įsigijo naujų pažįstamų ir draugų. **Frances Jordan**

Antoinette Gerdus

Plačiai žinoma pažangietė Antoinette Gerdus ilgs metus su savo motina gyveno Čikagos priemiestyje Villa Park, Ill. Mirus jos motinai, jai vienai namus prižiūrėti pasidarė nebeįmanoma. Pardavė juos ir persikėlė į Washington, Ill., netoli Peorijos į specialų pensininkams prodžektą. Netoli nuo čia gyvena ir jos dukterėčia.

Kai Antoinette gyveno Villa Park savo namuose, dažnai lankydavosi čikagiečių pažangiečių parengimuose bei "Vilnies" renginiuose. Dabar ji toli nuo savo senų draugų ir pažįstamų. Būtų gražu, kad kas ją dabar aplankytų atviruku ar laišku. Jos adresas: Antoinette Gerdus, 200 Carlson Ave., Bldg. 15, Apt. C, Washington, Ill. 61571. **N.**

V. VALTERAITĖ JAU NAMIE

"Vilnies" ekspeditorė Viktorija Valteraitė, beveik mėnesį išgulėjusi Mother Cabrini ligoninėje, jau paleista namo, bet jos sveikatos stovis labai trapus, po gydytojo priežiūra. Kaip buvo rašyta, jos vietoj "Vilnyje" ekspedicijos darbe patakininkauja A. Vaitkienė.

Linkėjimus Viktorijai pasveikti galima rašyti šiuo adresu: Miss Victoria Walters, 1747 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. Ph. SE 3-1283.

DeSchaaf

Sveikinam su žiemos šventėmis ir Naujaisiais 1981 Metais

Visus mūsų gimines, draugus ir pažįstamus; "Vilnies" personalą, rėmėjus ir skaitytojus Amerikoje ir Tarybų Lietuvoje. **Visiems linkime laimės, būti sveikiems.** Lai gyvuoja taika!

ALVINA ir JONAS STRICH
Kenosha, Wisconsin

Sveikinu su žiemos šventėmis ir 1981 Naujaisiais Metais

Visus gimines, draugus, pažįstamus, visą "Vilnies" personalą, skaitytojus Amerikoje ir T. Lietuvoje. Linkiu sėkmės ir geros sveikatos 1981 metais ir visuomet.

PETRAS STASIUKAITIS
108 McMahan Drive, Hot Springs, Ark. 71901

ŽIEMOS ŠVENČIŲ PROGA

Sveikinu savo gimines, draugus ir pažįstamus šioje šalyje ir Tarybų Lietuvoje, linkėdama visiems linksmy ir laimingų Naujųjų 1981 metų.

ADELINĖ BACEVICH
Chicago, Illinois

LINKSMŲ SEZONINIŲ ŠVENČIŲ IR LAIMINGŲ 1981 METŲ

LINKIMĖ VISIEMS GIMINEMS, DRAUGAMS IR PAŽĪSTAMIEMS VIŠOJ AMERIKOJ IR TARYBŲ LIETUVOJE.

Antanas ir Vincė Poviloniai-Powell

SAN FRANCISCO, CAL.

SPALIO REVOLIUCIJOS 63-UJŲ METINIŲ ATŽYMEJIMAS

Ši Tarybų Sąjungos atžymėjimą suruošė San Francisko Holland Roberts Centras, Amerikos su Tarybų Sąjungos draugija Berkeley, Cal., ir Amerikos-Tarybų Sąjungos Institutas, kuris taip pat švenčia savo 48 metų gyvavimo sukaktį. Šis Didžiosios Spalio Revoliucijos 63 metinių minėjimo renginys buvo lapkričio 16 dieną First Unitarian Church San Franciske.

Prieš pradėdant programą, instituto pirmininkė bei prezidentė Ksavera Karosienė entuziastiškai sveikino skaitlingą publiką su 63 metinių sukaktimi ir pristatė šios dienos pirmininkės pareigoms moterį kuri gimė mūsų Kalifornijoje. Ji—japonų kilmės ir laike Antrojo pasaulinio karo su tūkstančiais kitų japonų buvo uždaryta į koncentracijos stovyklą per 4-ris metus.

Jinai darbavosi profsąjungose, baigė kursus San Francisko kolegijoje. Dabar ji yra šauni žurnalistė. Tai—Niki Bridges, žmona pagarsėjusio laivakrovių profsąjungos vado Harry Bridges.

Niki Bridges šiltai sveikino dalyvius su Sovietų Sąjungos 63 metinių sukaktimi. Po to sekė skaitymas sveikinimų nuo San Francisko mero Dianne Feinstein, nuo Oaklando miesto mero L. Wilson ir Berkeley miesto mero, bet apgailėtina, jo vardo neprisimenu. Buvo ir daugiau sveikinimų.

Po to pirmininkė Niki pakvietė San Francisko TSRS konsulą Boris M. Gustarev, kuris taip pat sveikino Tarybų Sąjungos 63 metinių sukaktį ir linkėjo, kad pasaulinė taika ir draugystės ryšiai gyvuotų. Paskui iškvietas vietinis rašytojas, kalbininkas Mike Davidow, kuri sveikindamas linkėjo, kad pasaulyje gyvuotų tvirti draugystės ryšiai ir taika.

Sekantis kalbėtojas buvo daktaras Herbert Aptheker, 30 knygų autorius ir istorikas. Kaip istoriko, jo kalba buvo istorija prabėgusių Tarybų Sąjungos dešimtmečių ir dabartinių laikų. Daktaro Aptheker kalba buvo įspūdinga ir įdomi.

Po kalbų pasirodė Kitka Ensemble su Tarybų Sąjungos ir Europiečių liaudies dainomis, kurios žavėjo publiką.

Taip gi buvo atsikreipta aukų. Sudėta arti trijų tūkstančių. Lietuviai prie šios sumos prisidėjo su 250 dolerių.

Programos užbaigai publika gavo progos pasigėrėti nuostabiu ir ža-

vingu Maskvos Olimpiados filmu. Ne visą filmą buvo galima matyti, nes jis truko virš dviejų valandų, o šios popietės laikas buvo apribotas.

SVEČIAI

Prieš pora savaitių San Franciske lankėsi iš Lietuvos daktaras Algis Pūras. Jis į Ameriką iškvietas giminių. Daktaras Pūras pabuvojo Los Angeles mieste ir jo apylinkėse ir San Franciske. Išvyko link Chicagos. Antras svečias, tai žurnalistas Sigitas Krivickas iš New York. Abu gerbiami svečiai buvo apsistoję pas Juozą su Ksaverą Karosus.

ISPŪDŽIAI IŠ LIETUVOS

Vlodo Railos praėjusios vasaros "Laisvėje" kelionės po Lietuvą aprašymai, man rodosi, vieni iš geriausių. Ot kažkaip skaitant jauti, kad esi ten pat kartu ir matai, kur jis po mielos Lietuvos įdomybės keliavo bei žvalgėsi.

KS. KAROSIENĖS KALBA

Spalio revoliucija suteikė žmonijai pasitikėjimą ir viltį. Parodė galimybę žmonijai kurti naują gyvenimą.

Šiandien aišku, kad pasaulio istorija per šiuos 63 metus nuo Spalio revoliucijos buvo pergalė visam pasauliui, nes įnešė žymią ekonomines, socialines ir kultūrines permainas visame pasaulyje, įskaitant ir mūsų šalį.

Kiekvienos šalies tautinė šventė surišta su žymiu jos istorijos įvykiu. Jung. Valst. diena—nepriklausomybės paskelbimas 1776 liepos 4, Tarybų Sąjungoje Spalio revoliucija 1917 m.

Mūsų Amerikos—Rusijos Instituto šūkis sako: Sukurkime mūsų trečią šimtmetį šimtmečių taikos, sutvirtinkim JAV ir Tarybų Sąjungos draugystę.—Tad mes, San Francisko ir Berkeley draugijos, šiandien švenčiame Tarybų šalies 63-čią gimtadienį, nes jie daugiau kaip kiti žmonės pasaulyje žino kaip brangi taika. Tarybų Sąjungoje nėra šeimos, kuriai karas nebuvo atnešęs neapsakomo skausmo. Per du pasaulinius karus ir per civilinį karą ten nustojo 40 milijonų žmonių.

Tai todėl mes švenčiame Tarybų Sąjungos gimtadienį, kuri atsišaukia ne tik į mus, bet ir į visas kitas tautas pasaulyje susijungti į vieninę jėgą apsaugai, kad pasaulis nežūtų nuo atominio maro. M. B-tė

Sveikiname su Žiemos šventėmis

Visiems linkime džiaugsmingo Žiemos sezono ir kuo geriausios laimės, sveikatos Naujaisiais Metais.

BEN ir JOY WAINORIS
Chicago Heights, Ill.

Žiemos Švenčių Sveikinimas

Sveikiname visus savo gimines Amerikoje ir Tarybų Lietuvoje, taipgi visus draugus ir pažįstamus.

PRANAS JOČIONIS ir šeima
Dearborn, Michigan

THE LOSS OF ANOTHER DEAR FRIEND GEORGE MONTVILAS

On December 10th, just as the doctors were preparing to operate on George Montvilas at the Community Hospital, he expired. The operation had been scheduled previously but postponed due to George's very weakened condition.

George Montvilas had spent almost a month at the hospital undergoing numerous painful tests and examinations. At the end, his wife, Mary, who visited the hospital every day could hardly endure the sight of nurses jabbing needles into his shrunken veins, causing George to cry out in agony, the oxygen mask covering his face.

To add to her torture, she was also worried about her brother, who was seriously ill, and undergoing tests at the Veterans Hospital in Hines, Ill.

When George passed away, Mary wanted to have George buried at the Lithuanian National Cemetery. However, Mary's sister is buried at St. Kazimir's cemetery. Mary does not drive, and is a very shy and retiring person, who never wishes to feel under obligation to anyone. She felt that she could not ask anyone to drive her to St. Kazimir's cemetery to visit her sister's grave, and then ask them to, also, drive her to the Lithuanian National Cemetery to visit George's grave. She, therefore, bought a plot close to her sister for George and herself.

For those, who might criticize her choice, it must be remembered that SHE will be the one who will tend to the graves.

Those of us who have known George for so many years know that he would have preferred to be buried at the Lithuanian National cemetery, but I am certain, also, that he would have wished to consider Mary's position. During his lifetime, Mary conceded to his every wish, and no one could have received more tender loving care and devotion. She has more than earned the right of her choice.

We—Lou and I—spoke to Mary at Rididikas' chapel. She was emotionally and physically exhausted, but was so grateful that George's niece had come in from Detroit,

Mich. to be with her during this most traumatic time.

We extend our deepest sympathy to Mary in her loss, and also hope that her brother will recover soon.

Nellie De Schaaf

Alisė Jonikienė

—Buvusi "Vilnius" redaktorė Alisė Jonikienė gruodžio 11 d. minėjo savo 86-ąsias gimimo metines. Šiuo metu ji gyvena pas sūnų Leoną,—RD 3; Box 358, Kingston, N. Y. 12401.

Ją kamuoja nelabasis artritis, kurio aštri saugėla ją pradėjo suimti dar gyvenant jai Čikagoje, dirbant "Vilnyje". Tačiau, nors suimta ligos ir sulaukusi tokio amžiaus, Alisė Jonikienė aktyviai seka spaudą ir plunksnos nepadeda į šalį. Kiek jai jėgos leidžia rašinėja kaip į "Vilni", taip į "Laisvę". Be to, Alisė Jonikienė ruošia savo atsiminimų knygą, kuri žadama išleisti Lietuvoje.

N. D.

San Diego, Cal.

Cia pas mus San Diego maža mūsų tautiečių lietuvių bei pensininkų. Keletas pažangiečių. Tad prisijungę prie tarptautinio veikimo. Cia gyvuoja Amerikos su Sovietais draugystės draugija. Jos tikslas taikiai sugyventi su Sovietų Sąjunga ir siekti pasaulio taikos. Ir kai atvyksta iš Sovietų Sąjungos ekskursantų grupės, maloniai priima ir svetingai pavaišina, pasirodo su koncertinėmis programoms ir pranešimais iš Sovietų Sąjungos.

Rugsėjo 28 buvo surengtas parengimas Walterio Dorino sodyboje. Walteris ne tik suteikė vietą, bet aukojo kalakutus ir iškepė. Draugijos narės pagamino ir lietuviško kugelio. Auka \$7.00. Dalyvių atsilankė virš 60. Visas maistas buvo suaukotas, tai draugijai liko pelno. Taipgi buvo ir koncertinė programa, ir kalbėtojų. Kalbėjo Philips Honor ir J. Spiro, kurie apibūdino pasaulinę situaciją. Šeštą valandą buvo pietūs.

Valdyba ir rengimo komisija reiškia didelę padėką W. Dorinui už suteiktą vietos ir skanūs pietus.

Bronius Gelgotas

ŽIEMOS ŠVENČIŲ PROGA

SVEIKINU GIMINES, DRAUGUS IR PAŽĪSTAMUS,
LINKĖDAMA VISIEMS
LAIMINGŲ NAUJŲJŲ METŲ!

Antoinette Gerdus

Sveikiname su žiemos šventėmis ir Naujaisiais Metais

visas Klubo nares, vietines ir gyvenančias kituose miestuose, ir "Vilnius" personalą.

Visiems linkime daug laimės 1981 metais.

Lai pasaulyje būna igyvendinta pastovi taika!

DETROITO LIETUVIŲ MOTERŲ PAŽANGOS KLUBAS

Sveikiname su Naujaisiais 1981 Metais

Visus mūsų gimines, draugus ir pažįstamus; "Vilnies" personalą, rėmėjus ir skaitytojus Amerikoje ir Tarybų Lietuvoje.

Visiems linkime laimės, būti sveikiems.

KAY ir TEX ŽEBRAITIS
Chicago, Ill.

SVEIKINAME SU Naujaisiais 1981 aisiais metais!

Visiems draugams, pažįstamiems ir giminėms čia Amerikoje ir Tarybų Lietuvoje linkime daug sėkmės ir laimės gyvenime.

MARTHA MARQUARDT

3509 S. Union Ave., Chicago, Ill. 60616

Naujųjų 1981-ųjų proga

Sveikinu "Vilnies" leidėjus, bendradarbius, rėmėjus, skaitytojus čia JAV ir užsienyje, Liet. TSR vyriausybę, valdžią ir visus tyros sąžinės įvairiuose darbuose.

Linkiu tvirtos sveikatos, ilgo gyvenimo, daug laimės, neblėstančios energijos ir kantrybės veikloje, nenuilstančiai kovoti už taiką ir ramybę neramiame pasaulyje.

J. SMALENSKAS
Miami, Fla.

V. Žilinskiene apdovanojo laikraštį

Žinoma pažangios spaudos skaitytoja ir rėmėja drg. Vera Žilinskiene atvykusi pasisvečiuoti, pirmusia paklausė, kaip sekasi darbas "Vilnies" vajuje. Paaškinus, kad vidutiniai, ji įteikė man \$40 ir pasakė, kad pamokanti už laikraščio "Vilnis" prenumeratą, o likusius \$28.00 skiria į \$20,000 fondą.

Gražu, kad nepamiršta paremti darbo žmonių laikraščio. Su ja kartu buvo jos draugė Albertina Jakienė, kuri prieš kelias savaites įteikė šimtinę. Šį kartą ji įteikė \$10—mokestį už žiemos švenčių sveikinimą.

Nuoširdus dėkui draugėms, už parėmimą pažangios spaudos.

Vilnietė

Mirė George Montvilas

Mirė savo laiku buvęs aktyvus LDS darbuotojas, LDS 53 kp. pirmininkas George Montvilas. Daug savo trūso jis yra įdėjęs ir į buvusį Dailės ir Dramos namą "Mildą", kurio manedžerium buvo ilgas metus.

Palaidotas su religinėmis apeigomis šv. Kazimiero kapinėse. Daugiau apie jį skaitykite Nellie De Schaaf korespondencijoje anglų kalba.

Cicero žinios

Ex-mainierių narys James Balčaitis numirė 1980 m. gruodžio 1, sulaukęs 87 metų amžiaus.

Laidotuvės buvo gruodžio 3 d. 10 val. ryto iš Vance laidotuvių namo Ciceroj.

Balčaičio šeima gyveno Ciceroj ilgą laiką.

James Balčaitis gimęs 1893 m. Jurbarko rajone, Lietuvoje. Palaidotas Lietuvių Tautinėse kapinėse.

10

Sveikinu su Žiemos šventėmis ir Naujais 1981 metais

Savo gimines, draugus, drauges ir pažįstamus JAV bei Tarybų Lietuvoje; parapijonus Eržvilko parapijos, Polių kaimo, ir Kanadoje.

MARCELLA VASILIAUSKIENĖ [WASSEL]
ED ir FRANCES JORDAN
(Chicago, Ill.)

Linksmų Žiemos Švenčių ir laimingų Naujų Metų!

Visiems draugams ir pažįstamiems, taipgi ir "Vilnies" personalui.

Visiems linkiu daug laimės ir sveikatos

VINCAS KIRVELA
4186 Abbott St. Lincoln Park, Mi. 48146

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲJŲ METŲ

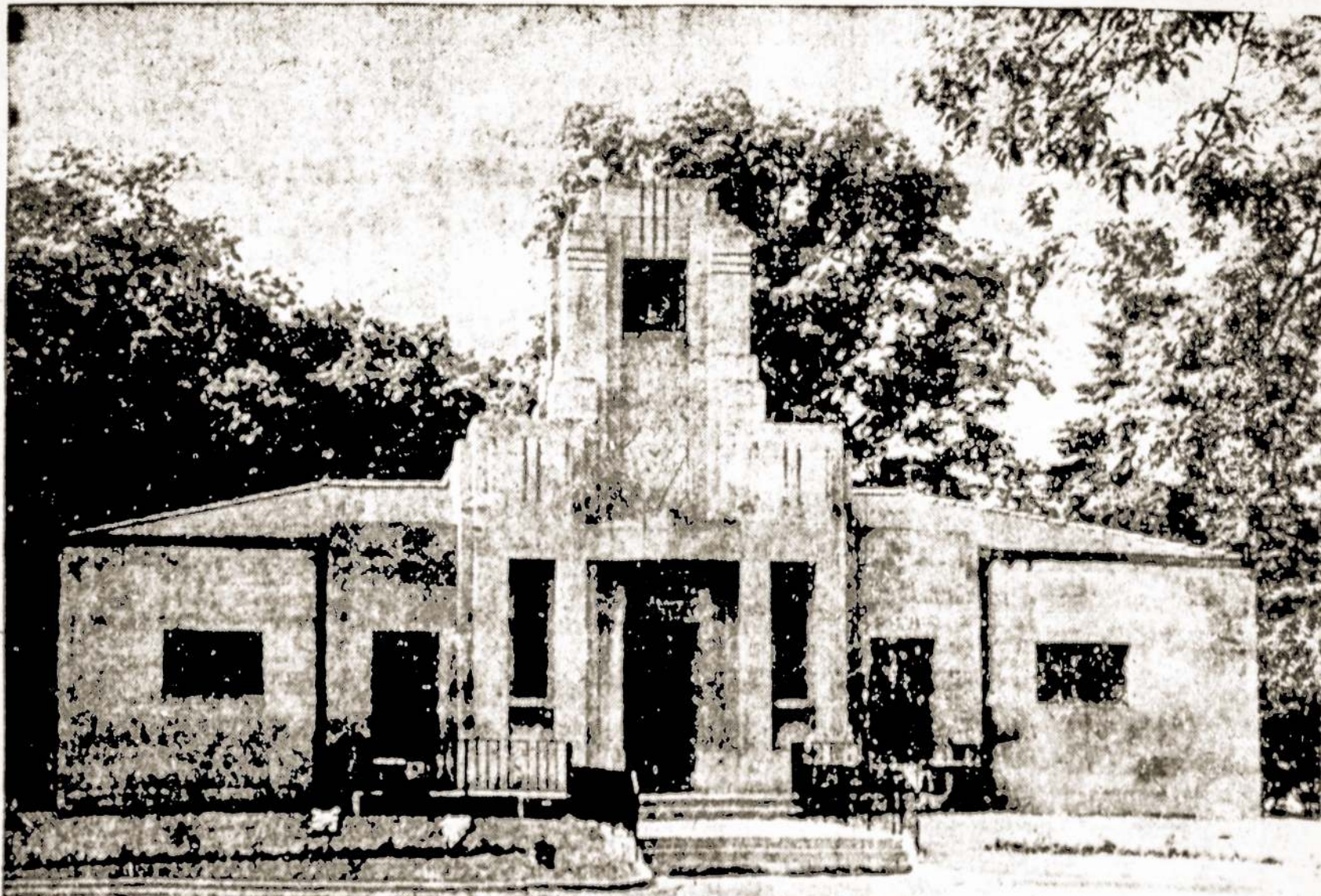

Sveikinu visus draugus, skaitytojus ir vadininkus su kuriais susirašau jau daug metų.

Linkiu jums sveikatos, laimės ir visokeriopos sėkmės. Atsiprašau, kad nėra galimybės visus asmeniškai sveikinti atvirlaiškiais.

NELLIE DE SCHAAF, ADM.

LINKSMŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ, LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ!

Lietuvių Tautinių Kapinių Vadovybė

Lithuanian National Cemetery, 8201 South Kean Ave., Justice, Ill. 60458
Skambinkite: [312] 458-0638.

MIRĘ LIETUVIAI

Lapkričio 22 d. mirė Stasys Lukoševičius, sulaukęs 66 m., gimęs Lietuvoje, Radviliškyje. Amerikoje išgyveno 31 metus.

Lapkričio 29 d., mirė Mykolas Mikėnas, sulaukęs 60 m., gimęs Lietuvoje, Anykščių mieste. Amerikoje išgyveno 25 metus.

Gruodžio 1 d. mirė Leonas Žiūraitis, sulaukęs 62 m., gimęs Lietuvoje, Raseinių valsčiuje. Amerikoje išgyveno 33 metus.

Gruodžio 9 d. mirė Marijona Nikšienė-Mankutė, sulaukusi 98 m., gimusi Lietuvoje, Tauragės apskr., Gaudės parapijoje, Dargaičių kaime. Amerikoje išgyveno 73 metus.

Gruodžio 9 d. mirė Konstancija Gudeikienė-Petrukaitytė, sulaukusi 96 m. gimusi Lietuvoje, Kybartuose. Amerikoje išgyveno 30 metų.

Gruodžio 11 d. mirė Stefanija Petrauskienė-Čepaitė, sulaukusi 81 metų, gimusi Lietuvoje, Vilniuje. Amerikoje išgyveno 30 metų.

Gruodžio 12 d. mirė Elena Frankevičienė, gimusi Lietuvoje, Dzūkijoje prie Alytaus, Angininkų kaime. Amerikoje išgyveno 29 metus.

Gruodžio 12 d. tragiškai mirė Aleksandras Siliūnas, sulaukęs 69 metų. Gyveno Čikagoje, Marquette Parko apylinkėje.

Paguoskime gerą draugę

Kas neatsimen grandrapidietės Beatrice Gaspar-Gasparienės? Dabar ji jau kelinti metai randasi slaugymo namuose, bet tebėra aktyvi "Vilnies" skaitytoja. Laikraštį jai prenumeruoja jos dukra Volga Morren, gyvenanti Grand Rapids, Mich.

Savo laiku, kai buvo sveika, B. Gasparienė buvo aktyvi pažangiosiose organizacijose, aktyviai dirbdavo "Vilnies" vajuose. Būdavo retas dalininkų suvažiavimas, kad ji neatvykdavo Čikagon, niekad nepamiršdavo "Vilnies" bazarų ir kitų didesnių renginių.

Paguoskime šią draugę, tiek daug nuoširdumo aukavusią pažangiam judėjimui ir laikraščiu, nors atvirukais bei laiškais, kad lengviau jai būtų leisti vienvė slaugymo namuose toli nuo draugų ir draugų. Jos adresas: Beatrice Gaspar, Greenview Manor, 1708 Leonard St. N. E., Grand Rapids, Mich. 49505 N. D.

"VILNIES" DIREKTORIŲ ŽINIAI

Kaip paprastai, paskutinį mėnesio šeštadienį esti "Vilnies" direktorių tarybos susirinkimas, taip ir ši kartą jis vyks gruodžio 27 d. "Vilnies" salėje, 12 val. dienos. Prašom nesivėluoti.

LAIŠKAS IS LIETUVOS

[RAŠO JUOZO BUDRIO SESUO]

1980 spalio 31 d.

Gerbiamoji Nellia,

Labai dėkojam už laišką. Mes tik iš jūsų sužinojom, kad mano brolis Juozas miręs. Ši žinia mane labai nuliūdino. Daug teko išlieti ašarų. Neapsakomai skaudu netekti vienintelio brolio. Jis mumis visais rūpinosi ir labai norėjo padėti kuo galėdamas. O mes jam nieku negalėjom padėti jo sunkioje valandoje. Mes nežinom, kaip jums ir jūsų vyrui atsidėkoti už tą pagalbą mano broliui Juozui. Jam būtų buvę sunku vienam. Gerai kad yra gerų žmonių.

Jeigu jums nesusidarys sunkumų, prašom parašykite daugiau apie mano brolio laidotuves. Gal yra laidotuvių nuotraukų ar išlikusių ankstyvesnių. Jūsų atsiųstą nuotrauką gavom. Nuotraukoje jis toks pat, kaip matėme atvažiavusį į Lietuvą. Mes visi dėkojam ir Vilnies darbuotojams, padėjusiems padėti mano broli jį paskutinėje kelionėje.

Gyvas jis labai rūpinosi "Vilnies" reikalais. Labai norėjo, kad ji gyvuotų, kad ją visi skaitytų.

Nuo J. Andriulienės dar jokios žinios negavom. Jeigu žadėjo, gal parašys. Žinoma, mes lauksim kokių nors žinių ir nuo Julijos Andriulienės. Mano brolis pasirinko ją savo turto paveldėtoja.

Man ir kitiems giminėms jis labai norėjo padėti ir padėjo kuo galėdamas, gal net save užmiršdamas. Kiekvienas jo daiktas mums jį ilgai primins.

Brančioji Nellia, jeigu jums nesusidarys sunkumų, rašykite mums, nes labai lauksim jūsų laiškų. Jūsų laiškas man primina broli Juozą. Jūs taip plačiai viską aprašėte savo laiške. Jeigu mums nieks neparašys, bus labai liūdna. Jūs labai gerai žodžiais minit mano broli.

Dar ir dar kartą dėkojam už laišką, už jūsų rūpestį.

Likite sveiki,

Kazė Gutautienė

Linksmų žiemos švenčių ir laimingų Naujųjų Metų

Linkiu visiems giminėms, pažįstamiems ir draugams čia Amerikoje bei giminėms Lietuvoje.

KONSTANCIJA GEGUŽIS

256 W 115th Street, Chicago, Ill. 60628

Proga Metinių švenčių ir Naujųjų 1981 Metų

SVEIKINU VISUS SAVO GIMINES, DRAUGUS, PAŽĪSTAMUS AMERIKOJE ir T. LIETUVOJE.

Visiems nuoširdžiai linkiu daug laimės 1981 metais. Lai viešpatauja pastovi taika pasaulyje!

ANNA JACOBS-JOKUBAUSKIENĖ

U. Juodaitienė aplankė dukrą

Uršulė Juodaitienė per Tanksgiving Day porai savaitė buvo nuvykus pas savo dukrą Olgą Martin ir jos šeimą į Sandwich, Ill.

Oлга Martin prieš daug metų yra redagavusi "Vilnies" anglišką sky-

rių. Dabar su savo vyru Mike jau pensininkai. Abu savo mieste savanoriais dirba Senior Citizens klube. Olgai prieš kelerius metus įvykęs kojoje kraujo sukresėjimas (blood clot) atsiliepa, bet taisosi. Jos vyras Mike sveiksta neaimanuoją. Abiejų dukros jau ištekėjusios ir augina šeimas. N. D.

LINKSMŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲJŲ METŲ VISIEMS PAŽĪSTAMIEMS IR DRAUGAMS

Mr. & Mrs. P. J. Ridikas
3354 SO. HALSTED STREET
Phone YArds 7-1911

NAUJŲJŲ 1981 METŲ PROGA

Sirdingai sveikiname visus savo gimines, draugus, pažįstamus, gyvenančius Amerikoje ir T. Lietuvoje.

Taipgi visus tuos, kas tiktai dirba dėl laimingesnio žmonių gyvenimo.

Visiems linkime geros sėkmės.

JONAS ir MARIJONA MAŽUKNAI
Pittsburgh, Pennsylvania

Sveikiname visus mūsų gimines, draugus, drauges Lietuvoje, Amerikoje ir Kanadoje, visus taikos šalininkus, linkėdami linksmu

Žiemos Švenčių ir laimingų Naujųjų Metų

Teišnyksta visos bėdos,
Lai pražūna karai, skurdas, baimė
Ir ateina visiems linksma laimė

FR. ir S. NAKAS
Detroit, Mich.

SVEIKINU SU Žiemos šventėmis ir Naujaisiais 1981 metais

visus "Vilnies" darbuotojus, rėmėjus, skaitytojus, gimines, draugus ir drauges; Clevelando Moterų klubo nares ir St. Petersburgo LLD 45 kuopos narius. Būkite visi sveiki, laimingi!

ANNA SALIN

6315-13th St. N., St. Petersburg, Fla. 33702

Proga žiemos švenčių ir Naujųjų Metų

Sveikiname gimines Tarybų Lietuvoje; Amerikoje draugus, pažįstamus ir gimines.

Nuoširdžiai linkime visiems laimės, sėkmės, sveikatos, būti drūtiems ir linksmiems, 1981 metais ir visuomet.

S. ir N. GAVCAI
108 McMahan Dr., Hot Springs, Ark. 71901

Mirė frankfortietis J. Radzevičius

Kaip žinia, prieš metus mirė ALMK klubo narė ir "Vilnies skaitytoja Anna Klecks. Dabar, gruodžio 15 d., mirė ir jos švogeri Joe Radzevičius, iš West Frankfort, Ill. Velionio kūnas buvo pašarvotas Lack koplyčioje, Southwest Highway ir 111th St. Laidotuvių apei-

gas vedė laidotuvių direktorius P. Ridikas.

Laidotuvės vyko pirmadienį, gruodžio 15 d., į šv. Kazimiero kapines, kur jau yra palaidota dauguma velionio šeimos giminių.

Joe Radzevičius ir jo žmona gimė ir augė West Frankfort, Ill.

Nellie

LIŪDNAS PRISIMINIMAS MANO MYLIMO VYRO

Vinco Andrulio

ASTUONIŲ MIRTIES METINIŲ

Jis mirė 1972 metais gruodžio 10 d.

☆ ☆
Namai liūdni ir tykūs

Man vienai, be tavęs,

Sešėliai slenka nykūs

Per praeities dienas

(J. Subačius)

☆ ☆
Liūdinti žmona JULIJA

ST. PETERSBURG, FLA.

Skaudus mirusių prisiminimas

Tėvelių Antano, Onos ir brolio Antano Cypu;
Reiškiu nuoširdžią užuojautą velionių šeimoms,
giminėms, draugams ir artimiesiems.

ANNA SALIN

ST. PETERSBURG, FLA.

Mirus

J. K. Sharkey

Reiškiame gilią užuojautą jo žmonai Helen, posūniui Richard Januliui, podukroms Ellen Janulis ir Stella Parker, abiem anukėm ir žentui, gyvenantiems Minnesotoj, bei kitiems giminėms ir draugams.

Marcella Wassel
E. ir F. Jordan
Tony Litvin
John Pateckas

A. Bacevičienė
J. ir M. Marazai
Louis De Schaaf
Nellie De Schaaf

Mille Kancere

ST. PETERSBURG, FLA.

Mirus

Joseph Sharkey Šarkiūnui

Reiškiame gilią užuojautą žmonai Helen, podukroms Helen Janulytei, Estelle Parker, Harvey, Ill.; posūniui Richard Januliui, Palmer, Mass., anukėms Martha ir Patricia Grahek, Ely, Minn., jų šeimoms, artimiesiems bei draugams.

Kartu ir mes liūdime

VALDYBA ir NARIAI
LITHUANIAN SENIOR CITIZEN'S CLUB

MIRUS

"Tony Boy" Andrijauskui

IR

J. K. Sharkey

ST. PETERSBURG, FLA.

Reiškiame gilią užuojautą velionių artimiesiems, bičiuliams, draugams ir pažįstamiems.

PAULINA ir POVILAS VALENTAI

MIRUS

**Ben Krisiken
"Tony Boy" Andrijauskui
J. K. Sharkey
George Montvilas**

Reiškiame gilią užuojautą velionių artimiesiems, bičiuliams, draugams ir pažįstamiems. Žinokite, kad ir mes kartu liūdime.

KAY ir TEX ŽEBRAITIS

ST. PETERSBURG, FLA.

Mirus

Motiejui Stainys

Reiškiame širdingą užuojautą jo giminėms, draugams ir pažįstamiems.

ALDLD—45 KUOPOS NARIAI ir VALDYBA
St. Petersburg, Fla.

ST. PETERSBURG, FLA.

Mirus

Motiejui Steiniui

Reiškiame gilią nuoširdžią užuojautą giminėms, artimiesiems bei draugams.

VALDYBA ir NARIAI
LITHUANIAN SENIOR CITIZEN'S CLUB

MIRTIES SUKAKTIS

Juozas Šiubeika

[Mirė 1968 m. sausio 13 d.]

Sausio 13 dieną sukaks tryliką metų, kai mirė Juozas Šiubeika, šią liūdną sukaktį prisimename su skausmu širdyje, nes jau niekad vėl jo nematysime.

Juozas buvo gimęs Amerikoje—Braceville, Ill. Jaunose dienose, ir kol sveikas buvo, veikė lietuvių pažangiose organizacijose.

Prisimename jo malonų sugyvenimą su visais.

Liūdintys—

žmona KATRINA,
sūnus WILLIAM,
dukros BETTY ir CATHERINE
bei anūkai.

LIŪDNOS TRIJŲ MIRTIES METINĖS

Jack Gordon

Mirė Mesa, Arizona, 1978 m. sausio 24 dieną.

Anksčiau gyveno Cikagoje, Roselando apyl.

Jau praėjo 3 metai, kai mirtis nuo mūsų visiems laikams atskyrė mūsų mylimą vyrą, tėvą, uošvį, senelį, sūnų ir brolių bei ištikimą draugą Jack Gordon-Gužauską.

Jį prisimename su tikra meile, gilia pagarba ir liūdesiu širdyse.

Liūdinti žmona NANCY

Sūnus BILL ir šeima

Motina MARCELLA GUŽAUSKIENĖ

ir kiti giminės